

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

Διπλωματική εργασία

Αρχική κατάρτιση και απασχόληση:
Διερεύνηση στάσεων και αντιλήψεων
εκπαιδευόμενων ΙΕΚ στο νομό Φλώρινας

Του/της

Παστουρματζή Ελένη

Επιβλέπων Καθηγητής/ Επιβλέπουσα Καθηγήτρια :

Νίκος Φωτόπουλος

Επιτροπή: Γιαβρίμης Παναγιώτης και Κυρίδης Αργύρης

Φλώρινα, Ημερομηνία 14/9/2024

Περιεχόμενα	
Περίληψη	4
Abstract	5
Εισαγωγή	6
I. Θεωρητικό πλαίσιο	7
Κεφάλαιο 1. Βασικές έννοιες	7
1.1 Τυπική και μη τυπική εκπαίδευση	7
1.2 Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση	9
1.3 Η σχέση της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση	11
Κεφάλαιο 2. Η επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα	15
2.1 Πολιτικές και οργάνωση της επαγγελματικής κατάρτισης	15
2.1.1 Νομοθετικό/θεσμικό πλαίσιο	15
2.1.2 Δομή και οργάνωση	22
2.1.3 Επιδόσεις των συστημάτων ΕΕΚ	24
2.2 Ο ρόλος των Ι.Ε.Κ στην απασχόληση	27
2.2.1 Βασικά χαρακτηριστικά των Ι.Ε.Κ	27
2.2.2 Σύνδεση των ΙΕΚ με την απασχόληση και την αγορά εργασίας	32
Κεφάλαιο 3. Περιοχή έρευνας	35
3.1 Ο νομός Φλώρινας και τα χαρακτηριστικά του	35
3.2 Το ΙΕΚ Φλώρινας	37
II. Ερευνητικό μέρος	39
Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία της έρευνας	39
4.1 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα	39
4.2 Μέθοδος	39
4.3 Ερευνητικό εργαλείο	39
4.4 Δειγματοληψία-Συμμετέχοντες	40

4.5 Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων	40
4.6 Ζητήματα δεοντολογίας	41
Κεφάλαιο 5. Αποτελέσματα έρευνας	42
Συμπεράσματα	54
Βιβλιογραφία	57
Παράρτημα Α'	62
Παράρτημα Β'	63

Περίληψη

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και η σύνδεση της με την αγορά εργασίας έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια σε θεμελιώδη παράγοντα για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, την ανάπτυξη του ανθρωπίνου κεφαλαίου και την οικονομική ανάπτυξη.

Η παρούσα ερευνητική εργασία μελετάει την επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, σκοπός της παρούσας ποιοτικής έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων δέκα αποφοίτων του ΙΕΚ Φλώρινας αναφορικά με την επαγγελματική τους εκπαίδευση και απασχόληση.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι απόφοιτοι των ΙΕΚ είναι ικανοποιημένοι από την εκπαιδευτική τους εμπειρία στα ΙΕΚ και τα εφόδια που αποκτούν από αυτήν. Αναδείχθηκε επίσης η σύνδεση της φοίτησης στα ΙΕΚ με την ετοιμότητα για την αγορά εργασίας και την επαγγελματική αποκατάσταση.

Abstract

Vocational Education and Training and its connection with the labor market has emerged in recent years as a fundamental factor for enhancing employability, the development of human capital and economic growth.

This thesis studies vocational education in Greece. Specifically, the purpose of this qualitative research is to investigate the attitudes and perceptions of ten graduates of the IEK Florina regarding their professional education and employment.

The results of the survey showed that IEK graduates are satisfied with their educational experience at IEK and the resources they acquire from it. The connection of attending IEK with readiness for the labor market and professional rehabilitation was also highlighted.

Εισαγωγή

Στο σύγχρονο δυναμικό και διαρκώς μεταβαλλόμενο εργασιακό και οικονομικό περιβάλλον, η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EEK) αναδεικνύεται σε θεμελιώδη παράγοντα για την προσαρμογή των ατόμων και των οικονομιών στις προκλήσεις της εποχής. Τα επαρκώς και κατάλληλα σχεδιασμένα προγράμματα EEK δύναται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας, μέσω της παροχής δεξιοτήτων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, αλλά και στην προσωπική ανάπτυξη, καθώς προσφέρουν δυνατότητες για διαρκή μάθηση και εξέλιξη. Παράλληλα, η EEK αποδεικνύεται ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης (European Commission, 2024).

Η σύνδεση της EEK με την αγορά εργασίας αποτελεί στρατηγικής σημασίας παράγοντα για την αντιμετώπιση της ανεργίας, την ενίσχυση της οικονομίας και την ατομική ευημερία (Ansari, Vahdat & Alishahi, 2023). Για τον λόγο αυτό, η υλοποίηση αποτελεσματικών προγραμμάτων EEK με έμφαση στην εξειδίκευση και τις πρακτικές δεξιότητες αποτελεί τα τελευταία χρόνια προτεραιότητα για κυβερνήσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο (European Commission, 2024).

Παρόλη την σημασία της EEK για την αύξηση της απασχόλησης, την οικονομική μεγέθυνση και την ανάπτυξη του ανθρωπίνου κεφαλαίου, οι τρέχουσες επιδόσεις του συστήματος στην Ελλάδα υστερούν σημαντικά σε σχέση με την ΕΕ, τόσο ως προς τη συμμετοχή των πολιτών σε προγράμματα αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης όσο και όσον αφορά την αντιστοίχιση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (IOBE, 2021). Ως εκ τούτου κρίνεται σημαντικό να διερευνηθούν οι στάσεις και αντιλήψεις των αποφοίτων προγραμμάτων EEK αναφορικά με την επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα και τις εργασιακές δυνατότητες που προσφέρει.

Με γνώμονα τα παραπάνω, σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων αποφοίτων του ΙΕΚ Φλώρινας αναφορικά με την επαγγελματική τους εκπαίδευση και απασχόληση. Για τη διεξαγωγή της έρευνας

υιοθετήθηκε η ποιοτική προσέγγιση και ως ερευνητικό εργαλείο η ημιδομημένη συνέντευξη. Το δείγμα της έρευνας ήταν 10 συμμετέχοντες, οι οποίοι επιλέχθηκαν με τη σκόπιμη δειγματοληψία.

I. Θεωρητικό πλαίσιο

Κεφάλαιο 1. Βασικές έννοιες

1.1 Τυπική και μη τυπική εκπαίδευση

Βάσει του Ν. 3879 (Φ.Ε.Κ. 163/21.09.2010), ως τυπική εκπαίδευση ορίζεται η εκπαίδευση που παρέχεται στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος, του συστήματος δηλαδή της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και η οποία σκοπό έχει την απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο από τις δημόσιες αρχές.

Στην Ελλάδα, το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα διαμορφώνεται ως εξής (Eurydice, 2023):

- Πρωτοβάθμια εκπαίδευση: περιλαμβάνει την υποχρεωτική φοίτηση των νηπίων ηλικίας 4 ετών στο Νηπιαγωγείο και την εξαετή φοίτηση στο Δημοτικό σχολείο.
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: περιλαμβάνει την υποχρεωτική τριετή φοίτηση στο Γυμνάσιο και την προαιρετική τριετή φοίτηση στο Λύκειο (Γενικό και Επαγγελματικό).
- Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ): αποτελούν δημόσια ιδρύματα διετούς φοίτησης και απευθύνονται σε άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω, οι οποίοι δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εννιάχρονη εκπαίδευση και έχουν απολυτήριο Δημοτικού.
- Μεταγυμνασιακή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση επιπέδου 3: αποτελεί εκπαίδευση που παρέχεται α) από τις Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) (δημόσιες ή ιδιωτικές) και β) από τις Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας (ΕΠΑΣ) του ΟΑΕΔ (δημόσιες). Η φοίτηση είναι διετής και περιλαμβάνει τις τάξεις Α' και Β'. Στην Α' τάξη εγγράφονται χωρίς εξετάσεις οι κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου ή άλλου ισότιμου τίτλου.
- Μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική κατάρτιση επιπέδου 5: παρέχεται από α) τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) (δημόσια ή ιδιωτικά), τα

οποία παρέχουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση σε απόφοιτους της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή των Γενικών Λυκείων (ΓΕΛ) και των Επαγγελματικών Λυκείων (ΕΠΑΛ), καθώς και σε κατόχους ισότιμων τίτλων και β) το Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας, το οποίο διαρκεί 11 μήνες και παρέχει υπηρεσίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, σε απόφοιτους της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης.

- Ανώτατη εκπαίδευση: περιλαμβάνει τον πανεπιστημιακό τομέα (Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών) και τον τεχνολογικό τομέα (Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης).
- Γενική εκπαίδευση ενηλίκων: εντάσσεται στην γενική τυπική εκπαίδευση και παρέχεται σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, Εσπερινά Γενικά Λύκεια, Εσπερινά Επαγγελματικά Λύκεια, Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης, Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης και Μεταλυκειακό Έτος - Τάξη Μαθητείας.

Περνώντας στην έννοια της μη τυπικής εκπαίδευσης, ο Νόμος 4763/2020¹ ορίζει ότι «αφορά τη μάθηση που πραγματοποιείται μέσω σχεδιασμένων δραστηριοτήτων αναφορικά με τους μαθησιακούς στόχους και τον χρόνο μάθησης και στην οποία υπάρχει κάποιας μορφής μαθησιακή στήριξη. Μπορεί να καλύπτει προγράμματα σχετικών με την εργασία δεξιοτήτων, τον αλφαριθμητισμό των ενηλίκων και τη βασική εκπαίδευση για όσους εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο».

Η μη τυπική εκπαίδευση περιλαμβάνει την αρχική επαγγελματική κατάρτιση, τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση και τη γενική εκπαίδευση ενηλίκων. Στη χώρα μας ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.) είναι ο εθνικός φορέας πιστοποίησης των εισροών και εκροών της μη τυπικής εκπαίδευσης και της άτυπης μάθησης. Σκοπός του είναι η ανάπτυξη και εφαρμογή του εθνικού συστήματος πιστοποίησης της μη-τυπικής

¹ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4763 Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.

εκπαίδευσης και η παροχή επιστημονικής υποστήριξης των υπηρεσιών Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Συμβουλευτικής (Eurydice, 2023).

Ως προς τη γενική μη τυπική εκπαίδευση ενηλίκων, παρέχεται σε οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο και συγκεκριμένα στα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ), τα οποία είναι δημόσια ή ιδιωτικά και σε Κολλέγια, τα οποία είναι ιδιωτικά και απευθύνονται σε αποφοίτους της τυπικής μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Eurydice, 2023). Τα ΚΔΒΜ αποτελούν στην ουσία τη βασική δομή μη τυπικής εκπαίδευσης ενηλίκων από το 2010, προσφέροντας έναν μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Υποστηρίζονται από δημόσιους και ευρωπαϊκούς πόρους και στοχεύουν στην παροχή βασικών και νέων βασικών δεξιοτήτων σε τοπικό επίπεδο, δημιουργώντας ένα μεγάλο δίκτυο κέντρων σε όλους τους νομούς. Απευθύνονται σε όλους τους ενήλικες, ανέργους και μισθωτούς, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, μορφωτικού επιπέδου, χώρας καταγωγής, θρησκείας, τόπου διαμονής κ.λπ., με την επιφύλαξη μόνο του ενδιαφέροντός τους για γνώση και ενεργό συμμετοχή στην εκπαίδευση (Zarifis, 2016).

1.2 Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Ως Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (εφεξής ΕΕΚ) ορίζεται «η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για τον κόσμο της εργασίας –οι πρακτικές ικανότητες, η τεχνογνωσία και οι απαραίτητες γνώσεις για την ανάληψη και τη διεκπεραίωση ενός συνόλου ενεργειών μιας θέσης εργασίας ή ενός επαγγέλματος στην αγορά εργασίας– δηλαδή, το αποτέλεσμα της μαθησιακής διαδικασίας» (Νεκτάριος, Καρκαλάκος, Πλέσσα-Παπαδάκη, Θεοδωρίδου & Χηνοπούλου, 2022, σ. 25).

Η ΕΕΚ αποτελεί ένα σημαντικό μέσο πολιτικής που διασφαλίζει την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών τομέων και συμβάλλει παράλληλα στην επίτευξη πολλών και διαφορετικών οικονομικών και κοινωνικών στόχων (European Commission, 2024). Βασικός ρόλος της είναι η προετοιμασία των μαθητών για την αγορά εργασίας, ενώ περιλαμβάνει όλες τις οργανωμένες και διαρθρωμένες δραστηριότητες που παρέχουν στα άτομα δεξιότητες και ικανότητες αναγκαίες και επαρκείς για την εκτέλεση μιας εργασίας ή ενός συνόλου εργασιών (ekdd.gr).

Σε γενικές γραμμές η ΕΕΚ εννοιολογείται μέσω της παροχής δυο επιμέρους ορισμών, της «αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης» και της «συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης». Η αρχική ΕΕΚ αφορά το σύνολο της εκπαίδευσης και κατάρτισης που λαμβάνει κάποιο άτομο πριν από την ένταξή του στον επαγγελματικό βίο. Συνήθως παρέχεται σε ανώτερο δευτεροβάθμιο ή μεταδευτεροβάθμιο επίπεδο, είτε σε σχολικό περιβάλλον είτε σε εργασιακό πλαίσιο, όπως σχολές κατάρτισης ή επιχειρήσεις. Η έκταση της εργασιακής εμπειρίας που λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της αρχικής ΕΕΚ διαφέρει ανάλογα με τη χώρα και το εκπαιδευτικό σύστημα, καθώς και τις οικονομικές συνθήκες. Η συνεχιζόμενη ΕΕΚ από την άλλη πλευρά παρέχεται μετά την αρχική ΕΕΚ ή μετά την έναρξη της επαγγελματικής δραστηριότητας και επικεντρώνεται κυρίως στην πρακτική εμπειρία, προσφέροντας νέες δεξιότητες, αναβάθμιση γνώσεων, επανακατάρτιση και προώθηση της επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης των ατόμων (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, 2021).

Πιο συγκεκριμένα, οι ορισμοί που δίνονται στον Νόμο 4763/2020 (άρθρο 2) για την αρχική και τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ είναι οι ακόλουθοι:

α) «Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση»: η κατάρτιση η οποία προσφέρει βασικές αρχικές επαγγελματικές γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε ειδικότητες και εξειδικεύσεις με στόχο την ένταξη, επανένταξη, επαγγελματική κινητικότητα και ανέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, καθώς και την επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη.

β) «Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση»: η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που συμπληρώνει, εκσυγχρονίζει ή και αναβαθμίζει ήδη υπάρχουσες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, οι οποίες αποκτήθηκαν από τα συστήματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μεταδευτεροβάθμιας τυπικής και μη τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή από επαγγελματική εμπειρία, με στόχο την ένταξη στην αγορά εργασίας, τη διασφάλιση της εργασίας, καθώς και την επαγγελματική και προσωπική ανέλιξη.

Μια περαιτέρω διάκριση της ΕΕΚ που διευκολύνει την εννοιολόγησή της είναι αυτή της τυπικής και της μη τυπικής. Όπως ορίζεται από το Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (2021), η τυπική ΕΕΚ λαμβάνει χώρα εντός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και ως πτυχή της διαβαθμισμένης

εκπαιδευτικής κλίμακας έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση αναγνωρισμένων από τις δημόσιες αρχές πιστοποιητικών. Από την άλλη πλευρά, η μη τυπική ΕΕΚ υλοποιείται εξίσου σε ένα οργανωμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο, το οποίο όμως είναι εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος και δύναται να οδηγήσει στην απόκτηση πιστοποιητικών αναγνωρισμένων σε εθνικό επίπεδο.

Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων ΕΕΚ, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλες χώρες της Ευρώπης καλύπτεται συνήθως είτε από τα κράτη (απευθείας χρηματοδότηση ή επιδοτήσεις στις επιχειρήσεις) ή από τις ίδιες τις επιχειρήσεις που σκοπό έχουν την εξασφάλιση καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού (Νεκτάριος, Καρκαλάκος, Πλέσσα-Παπαδάκη, Θεοδωρίδου & Χηνοπούλου, 2022). Επιπλέον κεφάλαια διατίθενται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), με τα σημαντικότερα χρηματοδοτικά εργαλεία να είναι το πρόγραμμα Πρόγραμμα Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Η ευρωπαϊκή αναπτυξιακή στρατηγική για την ΕΕΚ υποστηρίζεται επίσης και από άλλους θεσμούς προώθησης, όπως το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET), το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην ΕΕΚ (EQAVET) και η Ευρωπαϊκή Συμμαχία για θέσεις Μαθητείας (EaFA) (Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών, 2021).

1.3 Η σχέση της επαγγελματικής κατάρτισης με την απασχόληση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στην ΕΕΚ, αναγνωρίζοντάς την ως κρίσιμο εργαλείο για την ενίσχυση της οικονομικής ανθεκτικότητας και την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς εργασίας. Εδώ και δεκαετίες η ΕΕ αναγνωρίζει ότι η ΕΕΚ μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην αύξηση της παραγωγικότητας, καθώς η ανάπτυξη δεξιοτήτων και γνώσεων που εναρμονίζονται με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας οδηγεί σε ένα πιο αποτελεσματικό και παραγωγικό εργατικό δυναμικό. Σημαντικός είναι επίσης ο ρόλος της ΕΕΚ στην προώθηση της απασχόλησης. Η εξειδίκευση σε περιζήτητα επαγγέλματα ενισχύει τις ευκαιρίες εύρεσης εργασίας, συμβάλλοντας στη μείωση των ποσοστών ανεργίας. Όπως είναι λογικό, οι δύο αυτές πτυχές συμβάλλουν στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης. Η αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού τροφοδοτεί την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα, ωφελώντας συνολικά την οικονομία (Κωτσίκης, 2002).

Ήδη από το 1963, η τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) έθεσε ως βασικό στόχο την ανάπτυξη κοινής πολιτικής στον τομέα της ΕΕΚ. Η Λευκή Βίβλος του 1993 για την Ανάπτυξη, την Ανταγωνιστικότητα και την Απασχόληση σηματοδότησε μια στροφή στην εκπαιδευτική πολιτική, θέτοντας στο επίκεντρο τον ρόλο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην αντιμετώπιση κρίσιμων κοινωνικών και οικονομικών προκλήσεων. Έκτοτε, η ΕΕΚ αποτελεί σημείο ενδιαφέροντος σε πολλά δημόσια κείμενα, πολιτικές, στρατηγικές και συμβάσεις.

Το 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησε μια Σύσταση για την ΕΕΚ με στόχο την ενίσχυση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ανθεκτικότητας. Η Σύσταση καλεί τα κράτη μέλη να υιοθετήσουν πολιτικές ΕΕΚ που θα: α) εξοπλίζουν τους πολίτες με τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας, β) προωθούν την ισότητα ευκαιριών και συμβάλλουν στην επίτευξη κοινωνικής δικαιοσύνης και ευημερίας και γ) ενισχύουν την ευρωπαϊκή αναγνώριση των προσόντων ΕΕΚ, διευκολύνοντας την κινητικότητα και την απασχολησιμότητα των πολιτών εντός της Ένωσης. Η Σύσταση αναγνωρίζει τον κρίσιμο ρόλο της ΕΕΚ στην αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων, όπως η ψηφιακή μετάβαση, η κλιματική αλλαγή και η παγκοσμιοποίηση (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2020).

Στον σύγχρονο και συνεχώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον, τα καλά σχεδιασμένα συστήματα ΕΕΚ μπορούν να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στην ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων που ενισχύουν την απασχολησιμότητα, υποστηρίζουν την προσωπική ανάπτυξη και ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Ταυτόχρονα, η ΕΕΚ ενισχύει τις επιδόσεις των επιχειρήσεων, την ανταγωνιστικότητα, την έρευνα και την καινοτομία (European Commission, 2024). Για τον λόγο αυτό, οι κυβερνήσεις και οι εργοδότες δείχνουν ολοένα και πιο αυξανόμενο ενδιαφέρον για την ΕΕΚ λόγω του ρόλου της στη διανομή ευκαιριών απασχόλησης, τη βελτίωση της ποιότητας εργασίας και τη δημιουργία εργατικού δυναμικού με επαρκείς και κατάλληλες δεξιότητες. Επιπλέον, η σύνδεση της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας είναι απαραίτητη και τονίζεται ως η σωστή πολιτική στην προσπάθεια μείωσης του ποσοστού ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων (Ansari, Vahdat & Alishahi, 2023).

Τόσο η αρχική όσο και η συνεχιζόμενη EEK θεωρούνται στις μέρες μας ζωτικής σημασίας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, με πολλές μελέτες να εστιάζουν στην ικανότητα της EEK να αυξάνει τις δεξιότητες που είναι άμεσα εφαρμόσιμες στο εργασιακό περιβάλλον. Επιπλέον, αρκετές ποιοτικές ερευνητικές μελέτες δίνουν έμφαση στην EEK ως εργαλείο για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και τη μείωση της φτώχειας, τόσο στις ανεπτυγμένες όσο και τις αναπτυσσόμενες χώρες (Lee, Kim, & Lee, 2016). Όσον αφορά την κοινωνική ανάπτυξη, οι περισσότερες μελέτες αναφέρουν τις θετικές επιπτώσεις της EEK για την ένταξη μειονεκτούντων/περιθωριοποιημένων ομάδων, οι οποίες διαφορετικά αντιμετωπίζουν αποκλεισμό από την αγορά εργασίας. Μια κλασική υπόθεση για τα κοινωνικά οφέλη της EEK είναι ότι παίζει τον ρόλο ενός διχτού ασφαλείας. Καθώς τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ομάδες που βρίσκονται σε κίνδυνο αποκλεισμού, όπως τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, οι εργαζόμενοι με χαμηλή ειδίκευση, οι άνεργοι και οι μετανάστες έχουν αυξηθεί τις τελευταίες δεκαετίες, η EEK είναι βασικό στοιχείο στις πολιτικές που στοχεύουν στην αντιμετώπιση του φαινομένου (Choi, Jeong, & Kim, 2019).

Σημαντικό είναι να αναφερθεί επίσης ότι πολλές μελέτες παρέχουν ισχυρές ενδείξεις ότι βραχυπρόθεσμα η EEK έχει θετικά αποτελέσματα στην ομαλή μετάβαση από το σχολείο στην εργασία και αυξάνει τις πιθανότητες μιας πρώιμης επαγγελματικής ζωής, καθώς οι απόφοιτοι EEK είναι πιο πιθανό από τους πτυχιούχους γενικής εκπαίδευσης να απασχοληθούν και να βρουν δουλειά σχετικά γρήγορα. Το ίδιο ισχύει και για ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες για τις οποίες η συμμετοχή στην EEK σχετίζεται με υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης και υψηλότερες αποδοχές (CEDEFOP, 2013· Choi, Jeong, & Kim, 2019· Hampf & Woessmann, 2017).

Οι επιπτώσεις, τόσο της αρχικής όσο και της συνεχιζόμενης EEK στα αποτελέσματα της αγοράς εργασίας συχνά αντικατοπτρίζουν άμεσες ή έμμεσες αθροιστικές επιδράσεις στην παραγωγικότητα. Τα κύρια αποτελέσματα που επισημαίνονται από διάφορες χώρες είναι η υψηλότερη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, η χαμηλότερη ανεργία και οι αυξημένες δυνατότητες απόκτησης πρόσθετων προσόντων και δεξιοτήτων. Μέσω της δια βίου μάθησης, τα άτομα μπορούν να βελτιώσουν τις ευκαιρίες εργασίας και τα επίπεδα προσόντων τους,

γεγονός που οδηγεί σε υψηλότερες μισθολογικές αποδοχές, οι οποίες οδηγούν με τη σειρά τους σε περαιτέρω οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα (Poultidou, 2020).

Σύμφωνα με μελέτη του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (CEDEFOP), αρκετές χώρες υπογραμμίζουν τις θετικές επιπτώσεις της ΕΕΚ στους μισθούς, την απασχόληση, την κινητικότητα, τη μείωση της ανεργίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης. Η ΕΕΚ μπορεί επίσης να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών σε μειονεκτούσες περιοχές (CEDEFOP, 2013).

Όσον αφορά τα οφέλη για τις επιχειρήσεις, τα στοιχεία δείχνουν θετικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα, την καινοτομία, την ανάπτυξη της απασχόλησης και την οργανωτική κουλτούρα. Η ΕΕΚ φαίνεται να συμβάλει στη μείωση της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων μεταξύ εργαζομένων και επιχειρήσεων, αν και έχει αποδειχθεί ότι είναι πιο αποτελεσματική όταν συνοδεύεται από αλλαγές στον χώρο εργασίας (CEDEFOP, 2013). Όπως αναφέρεται επιπρόσθετα από τους Νεκτάριος κ.ά. (2022), αρκετές μελέτες σε ευρωπαϊκό επίπεδο δείχνουν ότι η αύξηση της επαγγελματικής κατάρτισης κατά 1% έχει ως αποτέλεσμα αυξήσεις στην παραγωγικότητα της επιχείρησης, που κυμαίνεται από 0,07% έως 1,7%.

Τα οικονομικά οφέλη της ΕΕΚ σε ατομικό (μικρο) και επιχειρησιακό (μέσο) επίπεδο αλληλεπιδρούν και αποτελούν, ταυτόχρονα, τη βάση για ευνοϊκά αποτελέσματα σε μακροοικονομικό επίπεδο (CEDEFOP, 2013). Τα αποτελέσματα αυτά που επηρεάζουν την οικονομία αξιολογούνται κυρίως με βάση το πως η εκπαίδευση και η κατάρτιση βελτιώνουν την απασχολησιμότητα των αποφοίτων και συμβάλλουν στην αύξηση της παραγωγικότητας (Νεκτάριος κ.ά., 2022).

Κεφάλαιο 2. Η επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα

2.1 Πολιτικές και οργάνωση της επαγγελματικής κατάρτισης

Το σύστημα της ΕΕΚ στην Ελλάδα έχει επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ και έχει αναπτυχθεί με την υποστήριξη αντίστοιχης ευρωπαϊκής χρηματοδότησης. Χαρακτηρίζεται από συχνή και τακτική νομοθεσία που αντικατοπτρίζει τις πολιτικές αποφάσεις που λαμβάνονται για την εκπλήρωση των προτεραιοτήτων της ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα (Zikos, 2022).

2.1.1 Νομοθετικό/θεσμικό πλαίσιο

Ιστορικά, η πρώτη επίσημη προσπάθεια για επαγγελματική εκπαίδευση σε εθνικό επίπεδο λαμβάνει χώρα το 1929 με τον νόμο 4239 «Περί στοιχειώδους εκπαιδύσεως», στον οποίο θεσπίστηκαν ρυθμίσεις για τη διδασκαλία ενηλίκων. Από το 1943 δημιουργήθηκε η διεύθυνση λαϊκής επιμόρφωσης στο Υπουργείο Παιδείας, η οποία αναβαθμίστηκε σε Γενική Γραμματεία το 1983. Ένα χρόνο αργότερα η Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης ίδρυσε τα Κέντρα Επαγγελματική Κατάρτισης (ΚΕΚ) τα οποία λειτουργούσαν και λάμβαναν σταθερή χρηματοδότηση μέχρι το 1993. Το 1992 δημιουργείται το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και ιδρύεται ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ). Το 1994 ιδρύεται το Εθνικό Κέντρο Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΚΕΠ) και το 1997 ιδρύεται το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Δια Βίου Μάθησης (ΕΚΕΠΙΣ), ενώ θεσμοθετούνται ταυτόχρονα και τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) για ενήλικες που δεν έχουν συμπληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση (ΙΟΒΕ, 2021).

Οι μεγαλύτερες θεσμικές αλλαγές στον τομέα της ΕΕΚ παρατηρούνται από 2000 και μετά. Το 2001 με τον Νόμο 2909 η Γ.Γ. Λαϊκής Επιμόρφωσης μετονομάστηκε σε Γ.Γ. Εκπαίδευσης Ενηλίκων, ενώ το 2008 με τον Νόμο 3699 πήρε την ονομασία Γ.Γ. Δια Βίου Μάθησης (ΔΒΜ) και στη συνέχεια με τον Νόμο 4763 το 2020 ονομάστηκε Γ.Γ. ΕΕΚ, ΔΒΜ και Νεολαίας. Σημαντικό είναι να αναφερθεί επίσης ότι το 2010 ιδρύθηκε ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων (ΕΟΠΠ), ο οποίος έναν χρόνο μετά συγχωνεύθηκε με το ΕΚΕΠΙΣ και το ΕΚΕΠ και μετονομάστηκε σε Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) (ΙΟΒΕ, 2021).

Στο πέρασμα των χρόνων η αρχική επαγγελματική κατάρτιση οργανώθηκε καλύτερα στην Ελλάδα λόγω της ιστορικής εξέλιξης της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επίσημης αναγνώρισης των πιστοποιητικών, ενώ δεν συνέβη το ίδιο με τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, τουλάχιστον μέχρι το 2010. Έτσι εξηγείται η κυρίαρχη θέση της αρχικής ΕΕΚ στις προτιμήσεις των νέων σε αντίθεση με τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ, η οποία παραμένει η δεύτερη επιλογή για τους περισσότερους νέους λόγω της έντονης ζήτησης για γενική εκπαίδευση και πανεπιστημιακές σπουδές (Galata, 2017).

Παρόλο που έχουν γίνει αρκετές μεταρρυθμίσεις στο περιεχόμενο και τη στόχευση του θεσμικού πλαισίου της ΕΕΚ για τη βελτίωση των λειτουργιών συντονισμού των συστημάτων ΕΕΚ και τη σύνδεσή τους με την απασχόληση, οι επιλογές πολιτικής για πολλά χρόνια δεν ανταποκρίθηκαν στην παραγωγική δραστηριότητα στην Ελλάδα και στις ανάγκες της αγοράς εργασίας (Galata, 2017). Είναι σημαντικό, οι ειδικότητες που παρέχονται στο πλαίσιο της ΕΕΚ να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να προσαρμόζονται άμεσα στις αλλαγές. Στην περίπτωση της Ελλάδας για παράδειγμα, γνωρίζοντας ότι ένας από τους βασικούς πυλώνες της ελληνικής οικονομίας είναι η αγροτική παραγωγή, ο τουρισμός και η ναυτιλία, ορισμένες από τις ειδικότητες πρέπει να σχετίζονται με αυτούς τους τομείς. Επίσης, η γεωγραφική κατανομή των ειδικοτήτων θα πρέπει να γίνεται με προσοχή, πάντα με βάση τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, αλλά και το ιδιαίτερο γεωγραφικό ανάγλυφο της χώρας (Zikos, 2022).

Εξετάζοντας το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα, ο νόμος 3879/2010 «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και Λοιπές διατάξεις» αποτέλεσε το βασικό νομοθέτημα για τη διαμόρφωση των εθνικών προτεραιοτήτων για τη δια βίου μάθηση και τη θεσμοθέτηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων και του Εθνικού Δικτύου Δια Βίου Μάθησης (IOBE, 2021). Ο συγκεκριμένος νόμος θέτει πρότυπα ποιότητας για τη δια βίου μάθηση, θεσπίζοντας απαίτηση επάρκειας και επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτών στην εκπαίδευση ενηλίκων και ορίζει τη συνεχή παρακολούθηση και αξιολόγηση του εθνικού δικτύου δια βίου μάθησης. Συγκεκριμένα, προβλέπει τα (άρθρο 18) ότι οι πάροχοι υπηρεσιών δια βίου μάθησης που χρηματοδοτούνται από το δημόσιο ταμείο πρέπει να αξιολογούνται ως προς την υλοποίηση των στόχων που ορίζονται στο πρόγραμμα δια βίου μάθησης και να λαμβάνουν επιδοτήσεις με βάση την αποτελεσματικότητα και την παραγωγικότητά τους. Προβλέπει επίσης (άρθρο 19)

τη θέσπιση συστήματος επαγγελματικής ανάπτυξης και αξιολόγησης των εκπαιδευτών και του προσωπικού που εμπλέκονται στη μη τυπική εκπαίδευση και των εκπαιδευτικών στα σχολεία «δεύτερης ευκαιρίας».

Επιπλέον στον Ν. 3879/2010 προβλέπονται κίνητρα για την ανάπτυξη της δια βίου μάθησης και την επικαιροποίηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

α) Η σύνδεση προγραμμάτων της μη τυπικής εκπαίδευσης με το σύστημα της τυπικής εκπαίδευσης μέσω σπονδυλωτών και πιστοποιημένων προγραμμάτων μάθησης, τα οποία παρέχουν τη δυνατότητα αναγνώρισης, άθροισης και μεταφοράς πιστωτικών μονάδων εκπαίδευσης από το ένα σύστημα στο άλλο.

β) Η χορήγηση ειδικών εκπαιδευτικών αδειών για συμμετοχή σε προγράμματα δια βίου μάθησης, με έμφαση στους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

γ) Η καθιέρωση, στο πλαίσιο των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ατομικών εκπαιδευτικών λογαριασμών με συμμετοχή του εργοδότη και του εργαζόμενου, από τους οποίους ο τελευταίος αποσύρει χρήματα για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών του. Στους λογαριασμούς αυτούς μπορεί να συμμετέχει οικονομικά και το κράτος.

δ) Η καθιέρωση, στο πλαίσιο των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, ατομικών λογαριασμών μαθησιακού χρόνου των εργαζομένων για την παρακολούθηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ε) Η σύνδεση της αξιολόγησης των φορέων δια βίου μάθησης με τη χρηματοδότηση τους. Οι φορείς παροχής υπηρεσιών δια βίου μάθησης που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους αξιολογούνται σύμφωνα με την υλοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί στο αντίστοιχο πρόγραμμα δια βίου μάθησης και χρηματοδοτούνται με βάση την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα τους.

Το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕΚ συμπληρώθηκε και με άλλα νομοθετήματα, καθώς επηρεάστηκε από την έμφαση που έδωσε μετά το 2000 η ΕΕ στη δημιουργία μιας ανταγωνιστικής Ευρώπης που μπορεί να ανταποκριθεί στις νέες προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης (Galata, 2017). Ενδεικτικά αναφέρονται ο νόμος 4009/2011, ο οποίος ορίζει τη δομή, τη λειτουργία, τη διασφάλιση ποιότητας σπουδών και τη διεθνοποίηση των ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης και ο νόμος 4186/2013 για την

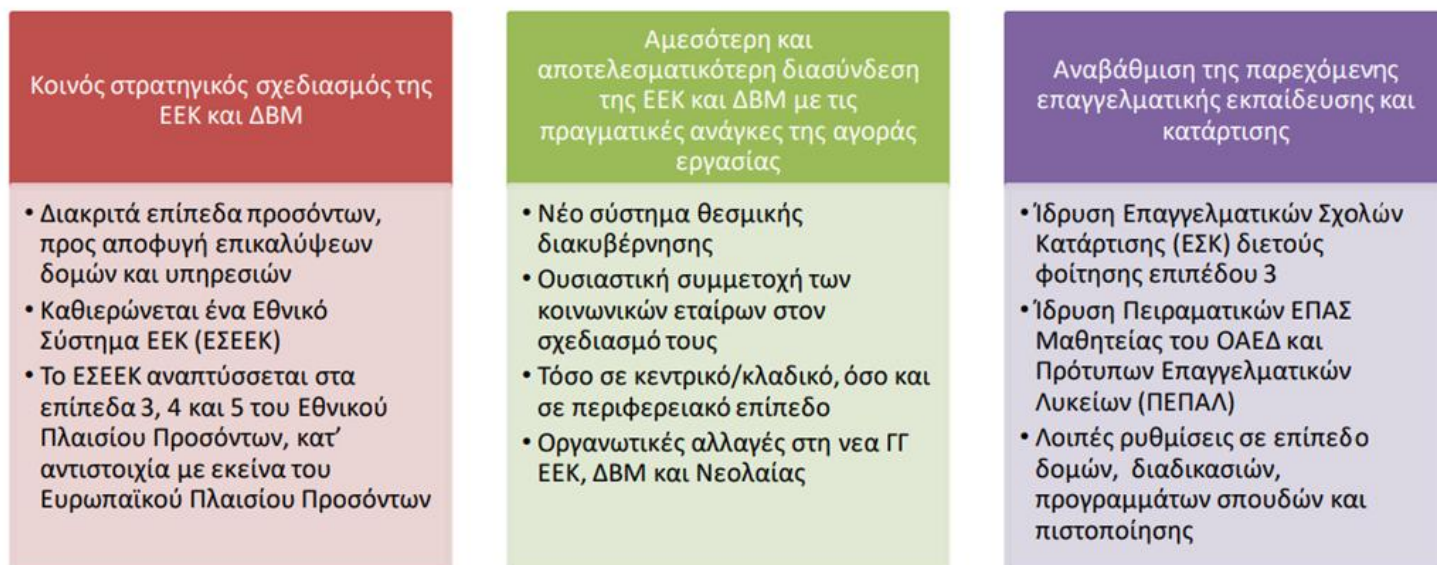
αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ο οποίος καθορίζει θέματα οργάνωσης και διοίκησης των φορέων μη τυπικής εκπαίδευσης (IOBE, 2021).

Ο Νόμος 4186/2013 σκοπό είχε τον εκσυγχρονισμό της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και την ενίσχυση των στοιχείων της μάθησης βάσει της εργασίας. Ειδικότερα, προβλέπει ότι οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ) παρέχουν μη τυπική αρχική επαγγελματική κατάρτιση στους αποφοίτους της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και, για πρώτη φορά, δίνει τη δυνατότητα μαθητείας («Τάξη Μαθητείας»). Επιτρέπει επίσης στους παρόχους ΕΕΚ μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ) να προσφέρουν παρόμοια προγράμματα σε θέσεις μαθητείας και πρακτική εκπαίδευση σε διάφορες ειδικότητες (Galata, 2017).

Αντίστοιχα, η Κοινή υπουργική απόφαση 26381/2017 περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τα εκπαιδευτικά προγράμματα μαθητείας, βάσει των οποίων ρυθμίζονται οι υποχρεώσεις των εταιρειών και των μαθητευόμενων και προβλέπεται η παροχή των μέσων για την αξιολόγηση του συστήματος μαθητείας. Η Κοινή Υπουργική απόφαση Νο. 26385 (Φ.Ε.Κ. 491 Β 20.2.2017) επιπροσθέτως περιλαμβάνει ρυθμίσεις για το ποιοτικό πλαίσιο του περιεχομένου των προγραμμάτων της ΕΕΚ (IOBE, 2021). Σημαντικό είναι στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι οι αποφάσεις πολιτικής που πάρθηκαν από το 2000 και μετά κατευθύνονται από τη χρηματοδότηση της ΕΕ για την υποστήριξη της πολιτικής στον τομέα της ΕΕΚ, η οποία δεν ανταποκρίνεται πάντα επαρκώς στις ανάγκες της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα. Όσον αφορά τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση για παράδειγμα, οι επιλογές πολιτικής στην Ελλάδα προσανατολίστηκαν και υποστηρίχθηκαν στο πλαίσιο των σχετικών πολιτικών της ΕΕ, αλλά όχι με οργανωμένο και συντονισμένο τρόπο. Η νομοθετική υπερδραστηριότητα που παρατηρείται στο πεδίο εξηγείται από την προσπάθεια της Πολιτείας να ελέγξει την ανάπτυξη της αντίστοιχης αγοράς που χαρακτηρίζεται από συγκρουόμενα συμφέροντα και ευρωπαϊκές πιέσεις (Galata, 2017).

Οι μεταρρυθμίσεις που εισήχθησαν από το 2010 δείχνουν καλύτερες ευκαιρίες για την Ελλάδα να εκμεταλλευτεί το ισχυρό συγκριτικό της πλεονέκτημα σε ορισμένους τομείς, όπως στον τουρισμό, ενισχύοντας την απόκτηση δεξιοτήτων μέσω ειδικής επαγγελματικής κατάρτισης και σχετικής πρακτικής εμπειρίας (Galata, 2017). Ωστόσο, δεδομένου ότι η νομοθεσία κρίθηκε ανεπαρκής, πολλές από τις διατάξεις του νόμου 3879/2010 και 4186/2013 αντικαταστάθηκαν τον Δεκέμβριο του 2020 με τον νόμο 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης,

Κατάρτιση και Διά Βίου Μάθησης, ο οποίος αποτελεί την πιο πρόσφατη προσπάθεια εκσυγχρονισμού όλου του φάσματος της τυπικής και μη τυπικής ΕΕΚ (Νεκτάριος κ.ά., 2022). Οι βασικοί άξονες του Νόμου 4763/2020 φαίνονται στην εικόνα που ακολουθεί.

Εικόνα 1. Βασικοί άξονες του Ν. 4763/2020 (Πηγή: IOBE, 2021)

Στόχος του νέου νόμου είναι η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός της ΕΕΚ, ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διεθνοποιημένης και συνεχώς μεταβαλλόμενης αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα, επιδιώκονται (άρθρο 1, παρ. 3)

- Εφοδιασμός του εργατικού δυναμικού με απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για εύρεση εργασίας σε διάφορους επαγγελματικούς κλάδους.
- Ευελιξία και αποτελεσματικότητα στην παρεχόμενη κατάρτιση.
- Ενίσχυση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας.
- Αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων στις διαδρομές μάθησης.
- Προσφορά ποικιλίας επιλογών μάθησης.
- Αναβάθμιση και ενίσχυση της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων που προσφέρεται από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας και τα Κέντρα Διά Βίου Μάθησης.

Πριν από τον νόμο 4763/2020, το σύστημα ΕΕΚ στην Ελλάδα παρουσίαζε αστάθειες και πιο συγκεκριμένα χαρακτηριζόταν από α) κατακερματισμό, καθώς η

ευθύνη μοιραζόταν σε διάφορους φορείς, με αποτέλεσμα έλλειψη συντονισμού και συνοχής και β) περίπλοκη κατανομή αρμοδιοτήτων, καθώς ο καθορισμός αρμοδιοτήτων ήταν ασαφής, δυσχεραίνοντας την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος (CEDEFOP, 2018). Ο νόμος 4763/2020 έφερε αλλαγές στο σύστημα ΕΕΚ, με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων. Αυτό επιτεύχθηκε αρχικά μέσω της εισαγωγής νέων δομών, τη δημιουργία δηλαδή του Εθνικού Συστήματος ΕΕΚ (ΕΣΕΕΚ) με στόχο την ομοιομορφία και την αποτελεσματικότητα. Επιπλέον απλοποιήθηκε η διαχείριση από τους αρμόδιους φορείς, καθώς θεσπίστηκαν διακριτά επίπεδα προσόντων και καθορίστηκαν σαφείς αρμοδιότητες (IOBE, 2021).

Παράλληλα, καθώς η ραγδαία μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας επιβάλλει την άμεση αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανακατάρτιση του εργατικού δυναμικού της χώρας, η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση αρχίζει να λαμβάνει καιρό ρόλο ως ενεργητική πολιτική απασχόλησης. Ο νόμος 4921/22 καθιέρωσε το πλαίσιο ποιότητας για την παροχή ΣΕΚ από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Στο πλαίσιο του ίδιου νόμου, ο ΟΑΕΔ μετονομάστηκε σε Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ).

Η ΔΥΠΑ έχει αρχίσει να υλοποιήσει πληθώρα Προγραμμάτων ΣΕΚ με στόχο την αναβάθμιση δεξιοτήτων ή/και επανακατάρτιση ανέργων και εργαζομένων. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σε συνεργασία με τη ΔΥΠΑ, έχει σχεδιάσει "νέας γενιάς" προγράμματα κατάρτισης για ειδικότητες υψηλής ζήτησης, τα οποία οδηγούν σε πιστοποίηση από ανεξάρτητους φορείς. Στόχος των νέων προγραμμάτων είναι η ποιοτική αναβάθμιση της ΣΕΚ, με στοχευμένες παρεμβάσεις σε όλη τη διαδικασία και τους εμπλεκόμενους φορείς (πάροχοι κατάρτισης, φορείς πιστοποίησης, καταρτιζόμενοι, κλπ.) (Νεκτάριος κ.ά., 2022).

Τέλος, τον Ιανουάριο του 2024 δημοσιεύθηκε ο Νόμος 5082/2024 (ΦΕΚ Α 9/19.1.2024) «Ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης», που στοχεύει στην αναβάθμιση της ελληνικής ΕΕΚ και την ευθυγράμμισή της με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Όπως συγκεκριμένα ορίζεται στο άρθρο 1,

σκοπός του παρόντος είναι η περαιτέρω ενίσχυση του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Σ.Ε.Ε.Κ.), που καθιερώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4763/2020 (Α' 254), μέσω: α) της διεύρυνσης της συνεργασίας μεταξύ

της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης και β) της ουσιαστικής βελτίωσης της συνέργειας μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (Ε.Π.Π.), με απώτερο στόχο την αναβάθμιση των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων των αποφοίτων τους, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας ως προς την ομαλή ένταξη των νέων στην τοπική κοινωνία και οικονομία και συνακόλουθα στην εθνική οικονομία.

Με τον συγκεκριμένο νόμο μετονομάστηκαν επίσης τα Ινστιτούτα Ι.Ε.Κ. σε Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) (άρθρο 3), ενώ στον σκοπό τους προστέθηκε «η ενεργή και αποτελεσματική διασύνδεση των καταρτιζόμενων και των αποφοίτων των Σ.Α.Ε.Κ. με την αγορά εργασίας σε τοπικό, περιφερειακό και κλαδικό επίπεδο» (άρθρο 4). Επιπλέον, στο άρθρο 7 «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης» ορίζεται η προσθήκη άρθρου 24Α στον ν. 4763/2020 ως εξής:

1. Οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Α.Ε.Κ.) οργανώνονται στους ακόλουθους επιμέρους τομείς:

α) Τομέας Επαγγελματικής Κατάρτισης. β) Τομέας Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Συμβουλευτικής.

2. Ο Τομέας Επαγγελματικής Κατάρτισης οργανώνει και πραγματοποιεί: α) προγράμματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, β) προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων και επικαιροποίησης γνώσεων, που απευθύνονται σε καταρτιζόμενους μαθητευομένους που έχουν ολοκληρώσει τη φοίτησή τους και δεν είναι κάτοχοι Πτυχίου Διπλώματος Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5, των περ. ε) και στ) της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν. 4186/2013 (Α' 193), που χορηγείται στους αποφοίτους επιπέδου πέντε (5) μετά από πιστοποίηση, με την προϋπόθεση να μην έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκαοκτώ (18) μηνών από την ολοκλήρωση της φοίτησής τους και γ) προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτών πρακτικής άσκησης των φορέων υποδοχής.

3. Ο Τομέας Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Συμβουλευτικής αποτελείται από τα Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (Γ.Ε.Α.Σ.) των Σ.Α.Ε.Κ. της παρ. 2 του άρθρου 32, ασκεί τις αρμοδιότητες της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 32 και δύναται να χρηματοδοτείται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους.

2.1.2 Δομή και οργάνωση

Σε αντίθεση με τις σύγχρονες εκπαιδευτικές τάσεις, όπου παρατηρείται στροφή προς την αποκέντρωση, τη δικτύωση και την ενίσχυση της διοικητικής αυτονομίας των εκπαιδευτικών μονάδων, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα χαρακτηρίζεται από συγκεντρωτική δομή, γραφειοκρατία και έμφαση στον κεντρικό σχεδιασμό. Ο ρόλος του Υπουργείου Παιδείας είναι κεντρικός, λαμβάνοντας τις κρίσιμες αποφάσεις, θέτοντας τους μακροπρόθεσμους στόχους, διαμορφώνοντας το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών και καθορίζοντας τον διορισμό του εκπαιδευτικού προσωπικού και την κατανομή της χρηματοδότησης. Από την άλλη πλευρά, περιορισμένος είναι ο ρόλος των αποκεντρωμένων υπηρεσιών, οι οποίες περιορίζονται στην υλοποίηση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την κεντρική διοίκηση, στερούμενες ουσιαστικού ρόλου στον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο. Φαίνεται λοιπόν ότι το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν έχει ενστερνιστεί πλήρως τις σύγχρονες τάσεις αποκέντρωσης και αυτονομίας, με την κεντρική εξουσία να διατηρεί τον απόλυτο έλεγχο, περιορίζοντας την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα σε τοπικό επίπεδο (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, 2020).

Κατά την ανάλυση της οργάνωσης της ΕΕΚ στην Ελλάδα, διαπιστώνεται η ύπαρξη δυαδικής δομής. Το Υπουργείο Παιδείας είναι αυτό που φέρει την ευθύνη για την τυπική εκπαίδευση ενηλίκων, η οποία περιλαμβάνει προγράμματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης είναι αυτό που εστιάζει στην άτυπη εκπαίδευση και κατάρτιση ενηλίκων, με στόχο την ανάπτυξη επαγγελματικών δεξιοτήτων. Εκάτερο υπουργείο ασκεί εποπτεία σε πλήθος φορέων. Συγκεκριμένα, υπό την επίβλεψη του Υπουργείου Παιδείας βρίσκεται η Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ) και το Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), ενώ η ΔΥΠΑ υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (ΙΟΒΕ, 2021).

Για τη βελτίωση του συστήματος διακυβέρνησης της ΕΕΚ, ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (2020) προτείνει τα ακόλουθα:

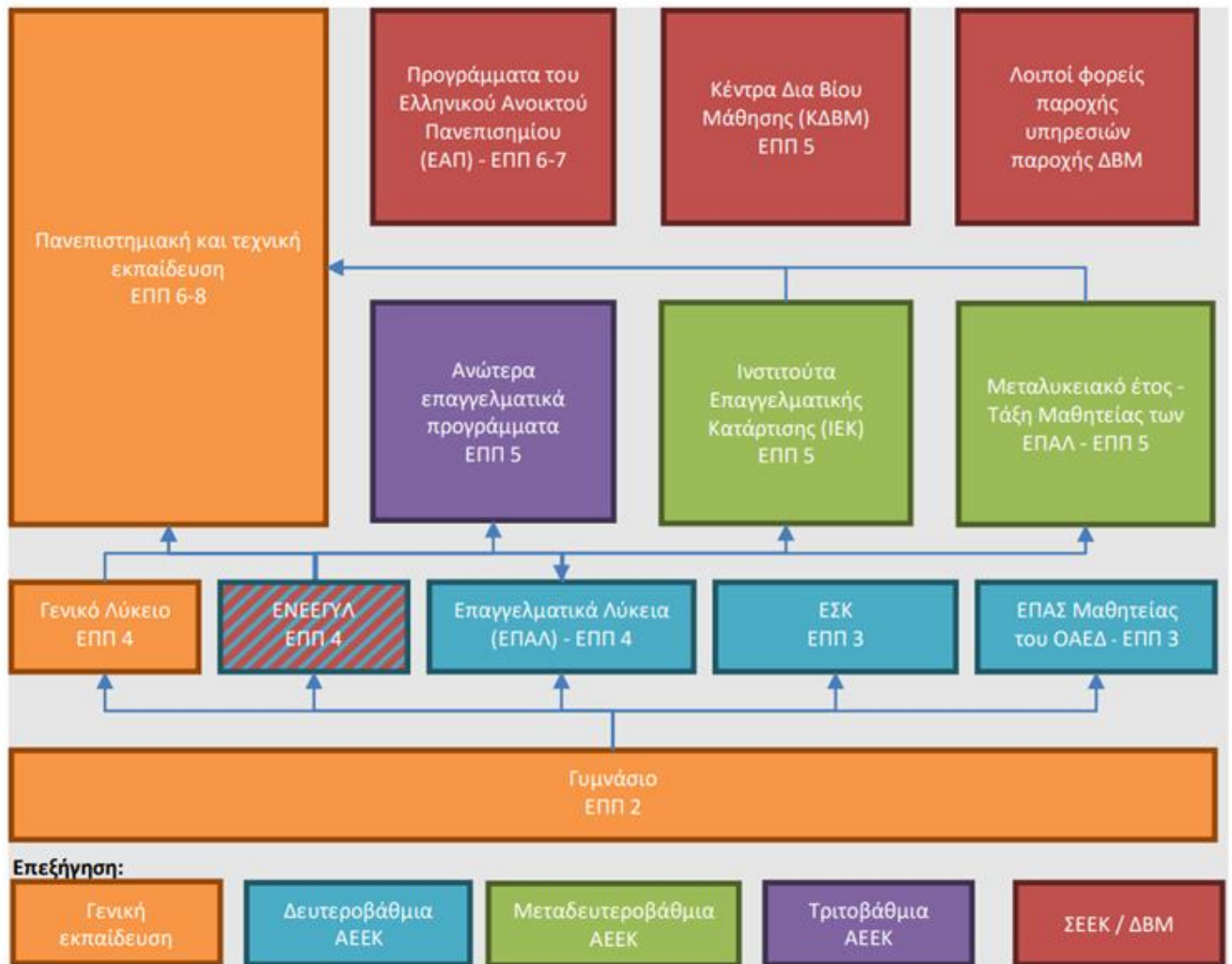
- **Ενιαία διοικητική δομή:** συγκεντρωση όλων των αρμοδιοτήτων σχεδιασμού και εποπτείας της ΕΕΚ στο Υπουργείο Παιδείας. Στόχος είναι η ταχύτερη

λήψη αποφάσεων και ο αποτελεσματικός συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων.

- **Ενεργός ρόλος των κοινωνικών εταίρων:** θεσμική κατοχύρωση της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης της ΕΕΚ.
- **Σύσταση Εθνικού Οργάνου:** δημιουργία ενός ολιγομελούς οργάνου για την τακτική αναθεώρηση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την ΕΕΚ και τη Μαθητεία. Το Εθνικό Όργανο θα λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές στην οικονομία και την αγορά εργασίας.
- **Αποκεντρωμένη διοίκηση:** λειτουργία περιφερειακών οργάνων για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των προγραμμάτων ΕΕΚ. Στα όργανα αυτά θα συμμετέχουν εκπρόσωποι των κλάδων επαγγελμάτων και επιχειρήσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- **Κλαδικά/Τομεακά Συμβούλια Δεξιοτήτων:** δημιουργία Συμβουλίων με συμμετοχή εκπροσώπων της επιχειρηματικής και εκπαιδευτικής κοινότητας. Τα Συμβούλια θα εστιάζουν στις ανάγκες και απαιτήσεις συγκεκριμένων κλάδων/τομέων, διασφαλίζοντας την εναρμόνιση της ΕΕΚ με τις τάσεις της αγοράς εργασίας.

Συνοψίζοντας, ο ΣΕΒ εστιάζει στην απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης της ΕΕΚ. Προτείνει ένα σύστημα με σαφείς αρμοδιότητες, ενεργή συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Επί του παρόντος, η ΕΕΚ στην Ελλάδα προσφέρεται μέσα από ένα σχετικά μεγάλο εύρος προγραμμάτων και παρόχων, όπως φαίνεται και στην εικόνα 2 που ακολουθεί. Τα θεσμοθετημένα προγράμματα της αρχικής ΕΕΚ ξεκινούν αμέσως μετά την υποχρεωτική εκπαίδευση και προσφέρονται σε επίπεδο δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ στη συνεχιζόμενη ΕΕΚ παρέχονται προγράμματα τυπικής και μη τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (IOBE, 2021).

Εικόνα 2. Διάρθρωση παροχής ΕΕΚ στην Ελλάδα (Πηγή: IOBE, 2021)

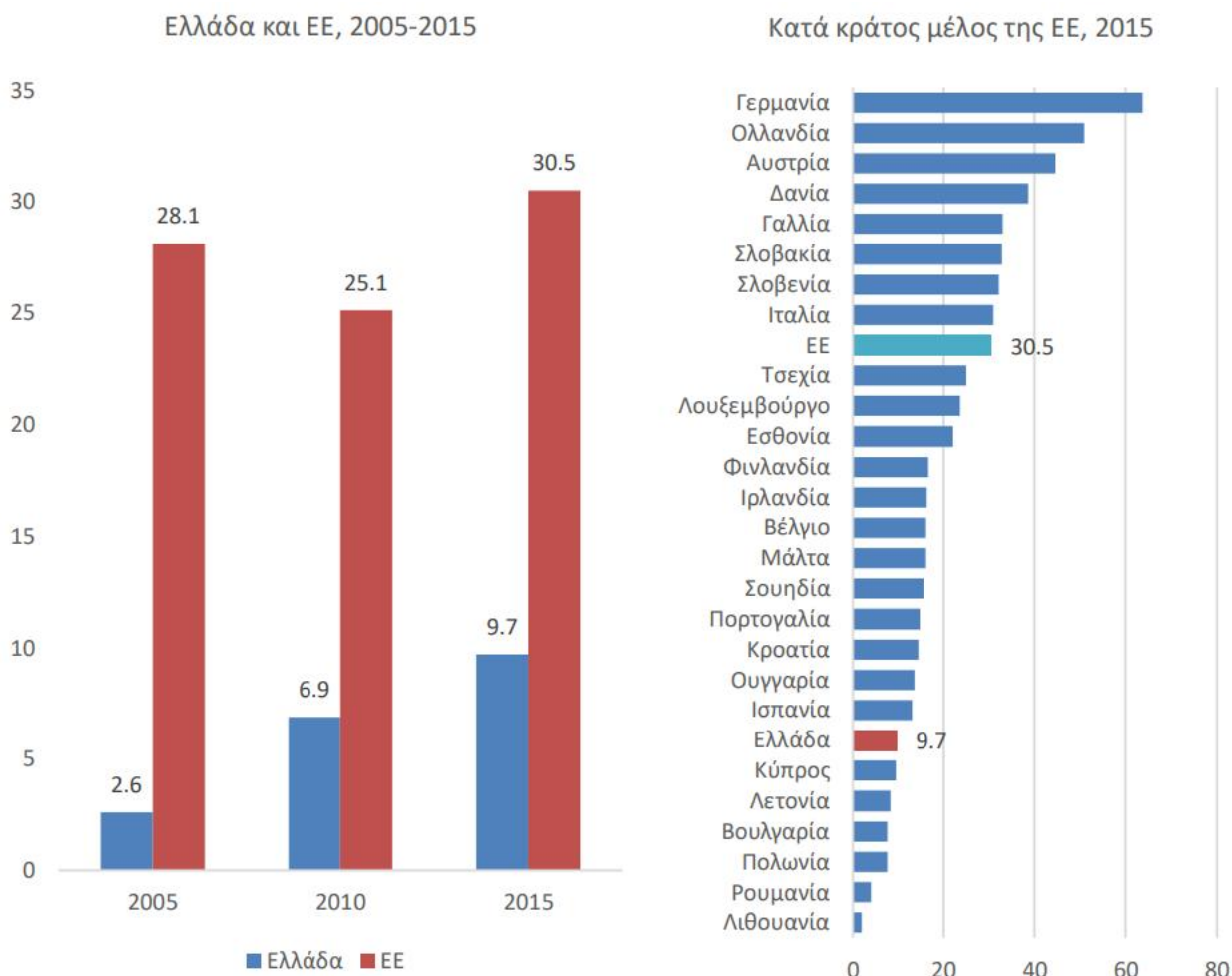
2.1.3 Επιδόσεις των συστημάτων ΕΕΚ

Εξετάζοντας τις επιδόσεις της Ελλάδας σε όρους απασχόλησης, ανταγωνιστικότητας και κοινωνικής ενσωμάτωσης τα αποτελέσματα είναι σχετικά απογοητευτικά. Η ΕΕΚ δεν αξιοποιείται στο μέγιστο δυνατό βαθμό, στερώντας από την ελληνική οικονομία και κοινωνία τα οφέλη που δύναται να προσφέρει. Η συρρίκνωση της δευτεροβάθμιας αρχικής και η χαμηλή συμμετοχή σε προγράμματα συνεχιζόμενης ΕΕΚ δείχνουν ότι η Ελλάδα έχει περιορισμένη επένδυση στην ΕΕΚ υπονομεύοντας την ανάπτυξη και ενίσχυση του συστήματος. Επιπλέον, ανησυχητικά χαμηλές είναι οι επιδόσεις σε δείκτες δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού με την Ελλάδα να υστερεί σημαντικά σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα κατατάσσεται στην τελευταία θέση στην ΕΕ

όσον αφορά τη συμμετοχή εργαζομένων και επιχειρήσεων σε προγράμματα κατάρτισης (18,5%), καταλαμβάνει την τρίτη χαμηλότερη θέση σε δαπάνες για συνεχιζόμενη ΕΕΚ ως ποσοστό του εργατικού κόστους (1,1%), και παρουσιάζει ελλειπείς δαπάνες για την κατάρτιση ανέργων (IOBE, 2021).

Επιπρόσθετα, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών ΕΕΚ αγγίζει ανησυχητικά χαμηλά επίπεδα, όπως αποτυπώνεται στις αδύναμες επιδόσεις σε όρους ανεργίας νέων, μακροχρόνια ανέργων, ανταγωνιστικότητας και κοινωνικής ενσωμάτωσης ευάλωτων ομάδων. Το σημαντικό έλλειμμα δεξιοτήτων στο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας αποτελεί επιπρόσθετη τροχοπέδη στην ανάπτυξη. Η Ελλάδα βρίσκεται στην προ-τελευταία θέση στον ευρωπαϊκό δείκτη δεξιοτήτων ESI του CEDEFOP, με βαθμολογία 29,8 στα 100. Η χαμηλή απόδοση οφείλεται αφενός στα μειωμένα επίπεδα ανάπτυξης και ενεργοποίησης δεξιοτήτων και αφετέρου στην αδυναμία αντιστοίχισης των δεξιοτήτων με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, τομέας στον οποίο η χώρα λαμβάνει την τελευταία θέση με βαθμολογία 16,6 στα 100 (IOBE, 2021).

Τέλος, άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι από το 2005, το ποσοστό επιχειρήσεων στην Ελλάδα που προσλαμβάνει αποφοίτους αρχικής ΕΕΚ έχει αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό. Ωστόσο συνεχίζει να υπάρχει σημαντική απόκλιση από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το 2015, η διαφορά της Ελλάδας από την ΕΕ έφθασε τις 20,8 μονάδες, ενώ ταυτόχρονα βρίσκεται στην 7η χαμηλότερη θέση στην ΕΕ ως προς το ποσοστό επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν αποφοίτους αρχικής ΕΕΚ, όπως φαίνεται και στην εικόνα παρακάτω (IOBE, 2021).

Εικόνα 3. Ποσοστό επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν αποφοίτους ΑΕΕΚ (Πηγή: IOBE, 2021)

Όπως γίνεται κατανοητό υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης στη χώρα, που μπορεί να επιτευχθεί και μέσω της διασφάλισης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος ΕΕΚ. Ως εκ τούτου, η αναβάθμιση και η ενίσχυση της ΕΕΚ κρίνεται επιτακτική, λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχητικές επιδόσεις της χώρας σε καίρια πεδία. Απαιτούνται με άλλα λόγια δραστικές παρεμβάσεις για την αξιοποίηση του δυναμικού της ΕΕΚ προς όφελος της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

2.2 Ο ρόλος των Ι.Ε.Κ στην απασχόληση

2.2.1 Βασικά χαρακτηριστικά των Ι.Ε.Κ

Τα ΙΕΚ παρέχουν αρχική επαγγελματική κατάρτιση σε αποφοίτους της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή των Γενικών Λυκείων (ΓΕΛ) και των ΕΠΑΛ, καθώς και σε κατόχους ισότιμων τίτλων. Η φοίτηση διαρκεί πέντε (5) συνολικά εξάμηνα, από τα οποία το ένα (1) αφορά σε πρακτική άσκηση ή μαθητεία. Οι απόφοιτοι αποκτούν, μετά από επιτυχείς εξετάσεις πιστοποίησης του ΕΟΠΠΕΠ, Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΙΟΒΕ, 2021).

Με βάση τον Νόμο 2009/1992 «Εθνικό Σύστημα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και άλλες διατάξεις», τα ΙΕΚ ιδρύθηκαν αρχικά με σκοπό την υλοποίηση των στόχων του Εθνικού Συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, λειτουργώντας παράλληλα ανεξάρτητα από το υπόλοιπο εκπαιδευτικό σύστημα και χωρίς ένταξη σε συγκεκριμένη εκπαιδευτική βαθμίδα. Η βασική τους αποστολή αφορούσε την παροχή επαγγελματικής εκπαίδευσης, προσφέροντας αρχική και συμπληρωματική κατάρτιση στους/στις εκπαιδευόμενους/ες. Η εκπαίδευση αυτή περιλαμβάνει επιστημονικές, τεχνικές, επαγγελματικές και πρακτικές γνώσεις, με στόχο την απόκτηση των απαραίτητων προσόντων για επιτυχημένη ένταξη και προσαρμογή στην αγορά εργασίας (Ν.2009/1992). Παρόλο που ο θεμελιώδης σκοπός των ΙΕΚ παραμένει σταθερός, με την πάροδο του χρόνου έχει προστεθεί ένας επιπρόσθετος απώτερος στόχος: η ενίσχυση της εργασιακής κινητικότητας και, κατ' επέκταση, η στήριξη της οικονομίας της χώρας (Ν.4763/2020).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας των ΙΕΚ (ΦΕΚ 1807/2-7-2014), η εκπαίδευση στα ΙΕΚ περιλαμβάνει τρία είδη μαθημάτων (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021):

1. Θεωρητικά: Η διδασκαλία πραγματοποιείται αποκλειστικά σε αίθουσες διδασκαλίας από έναν εκπαιδευτή και σκοπό έχει την παροχή στους εκπαιδευόμενους των απαραίτητων γνώσεων για την κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου της κατάρτισής τους.

2. Εργαστηριακά: Η εκπαίδευση λαμβάνει χώρα αποκλειστικά στους εργαστηριακούς χώρους και εστιάζει στην εμπέδωση του θεωρητικού μέρους και

στην εκμάθηση δεξιοτήτων. Τα εργαστηριακά μαθήματα δύναται να προσφέρονται σε όλους ή σε μέρος των φοιτητών κάθε τμήματος.

3. Μεικτά: Συνδυάζουν ταυτόχρονα θεωρητική κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων, απαιτώντας τόσο διδασκαλία σε αίθουσα όσο και εξάσκηση σε εργαστηριακό περιβάλλον.

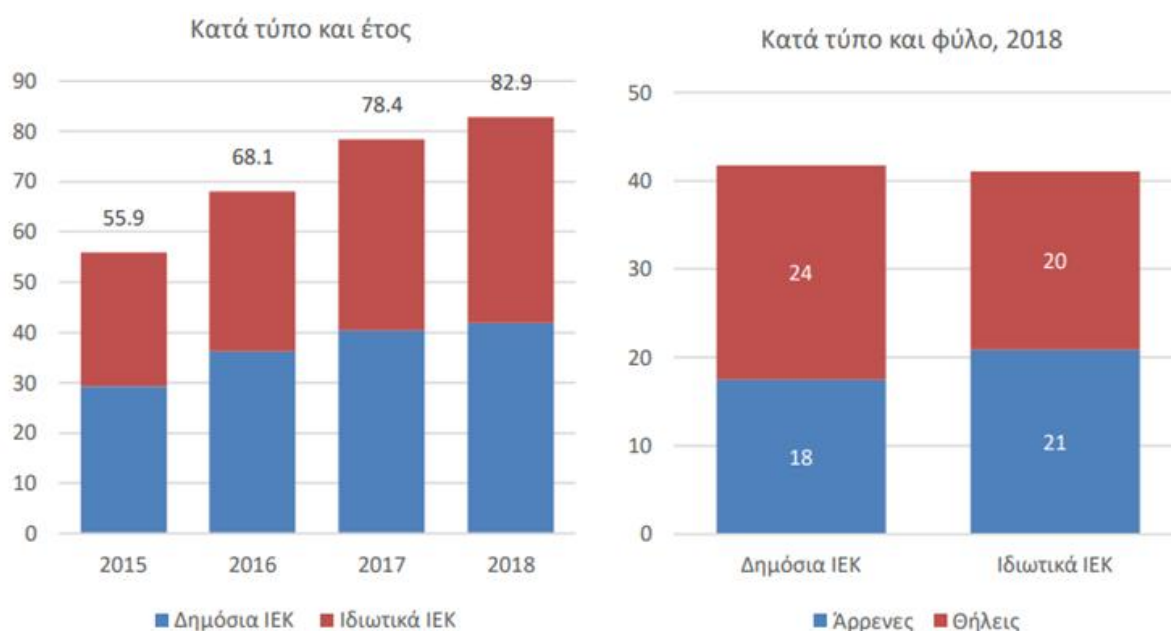
Οι σπουδαστές των ΙΕΚ έχουν τη δυνατότητα να υλοποιήσουν την πρακτική άσκηση ή τη μαθητεία τους σε διάφορους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Βασική προϋπόθεση είναι η αντιστοιχία του αντικειμένου της πρακτικής άσκησης ή της μαθητείας με την ειδικότητα του σπουδαστή. Η οργάνωση και η υλοποίηση της πρακτικής άσκησης ελέγχονται από τον Διευθυντή του ΙΕΚ ή τον Συντονιστή Πρακτικής Άσκησης, διασφαλίζοντας την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

Σήμερα τα Ι.Ε.Κ. διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στην ελληνική εκπαίδευση, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η αποστολή τους εστιάζεται στην κατάρτιση εξειδικευμένων μεσαίων στελεχών, ανταποκρινόμενων στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς τους παρέχεται τα τελευταία χρόνια ευελιξία στη δημιουργία και λειτουργία νέων ειδικοτήτων, προσαρμοσμένων στις τρέχουσες απαιτήσεις, καθώς και αυτονομία στα Ι.Ε.Κ., επιτρέποντας την ανάπτυξη συνεργασιών με κοινωνικούς εταίρους και φορείς. Ενισχύεται επίσης η διοίκησή τους, διασφαλίζοντας ομαλή λειτουργία και υλοποίηση στόχων. Επιπρόσθετα, θεσπίζονται: α) εξ αποστάσεως προγράμματα κατάρτισης, διευκολύνοντας την πρόσβαση στην εκπαίδευση, β) Πειραματικά και Θεματικά Ι.Ε.Κ., εστιάζοντας σε εξειδικευμένες ανάγκες, γ) ξενόγλωσσα τμήματα για αλλοδαπούς, προωθώντας τη διαπολιτισμικότητα και δ) τμήματα με μαθήματα και στην αγγλική γλώσσα, ανοίγοντας προοπτικές σε διεθνές επίπεδο (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, 2021).

Σημαντικό είναι σε αυτό το σημείο να επισημανθεί ότι αν και το 2013, ο τίτλος που χορηγούσε το ΙΕΚ είχε την ονομασία Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας επιπέδου 4, από το 2018 ο τίτλος αλλάζει σε Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, επιπέδου 5 – ΙΕΚ. Χορηγείται στους αποφοίτους των ΙΕΚ αφού αυτοί πιστοποιηθούν από τον ΕΟΠΠΕΠ. Οι κάτοχοι

προσόντων που ανήκουν σε αυτόν τον τύπο μπορούν να απασχοληθούν είτε ως αυτοαπασχολούμενοι είτε με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε τομείς του γνωστικού τους αντικειμένου, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε διαγωνισμούς του δημόσιου τομέα, μοριοδοτούνται με 150 μονάδες επιπλέον².

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αύξηση κατά 48,3% στον αριθμό των σπουδαστών ΙΕΚ (από 55,9 χιλ. το 2015 σε 82,9 χιλ. το 2018 και 83.547 το 2019). Τα δημόσια ΙΕΚ παραμένουν πρώτη επιλογή διαχρονικά, ωστόσο το μερίδιο των ιδιωτικών ΙΕΚ έχει αυξηθεί, από 47,8% το 2015 σε 49,6% το 2018 (IOBE, 2021).

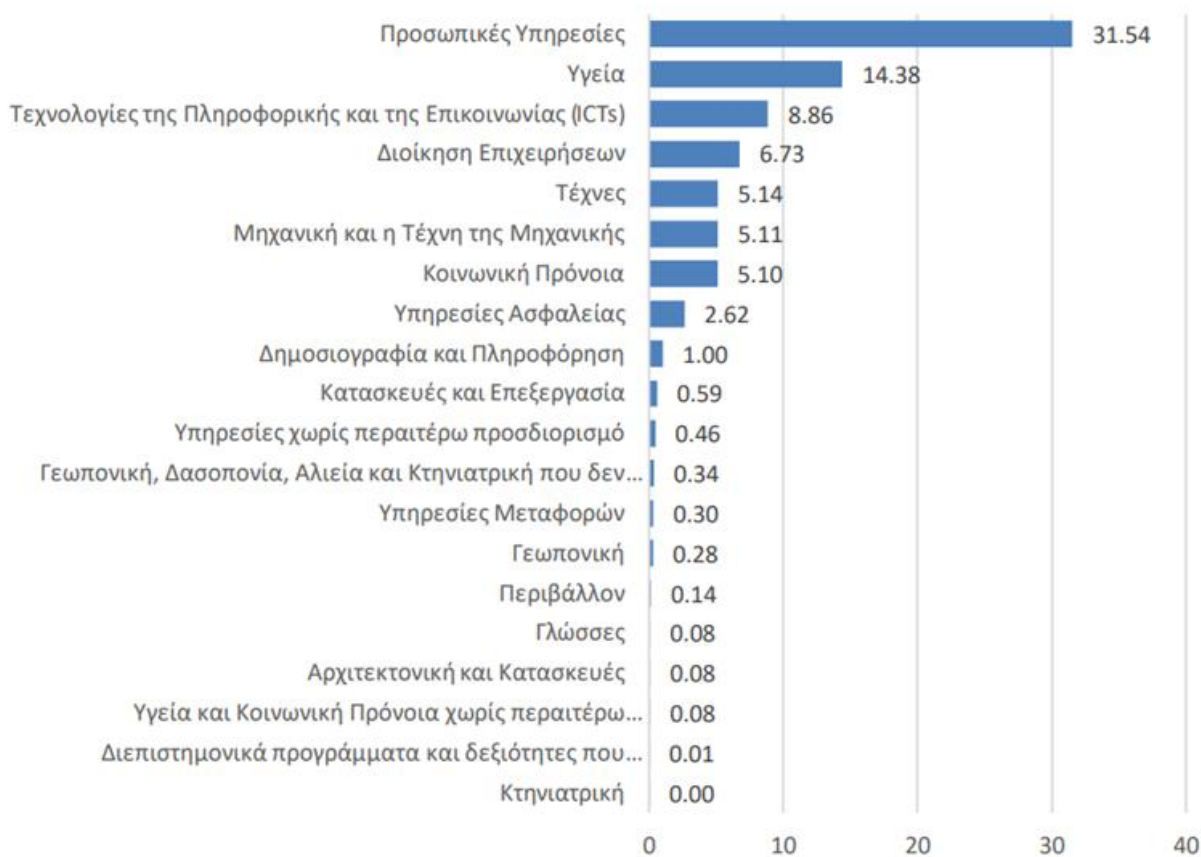

Εικόνα 4. Σπουδαστές ΙΕΚ (χιλ.) κατά έτος και τύπο και ανά φύλο (Πηγή: IOBE, 2021)

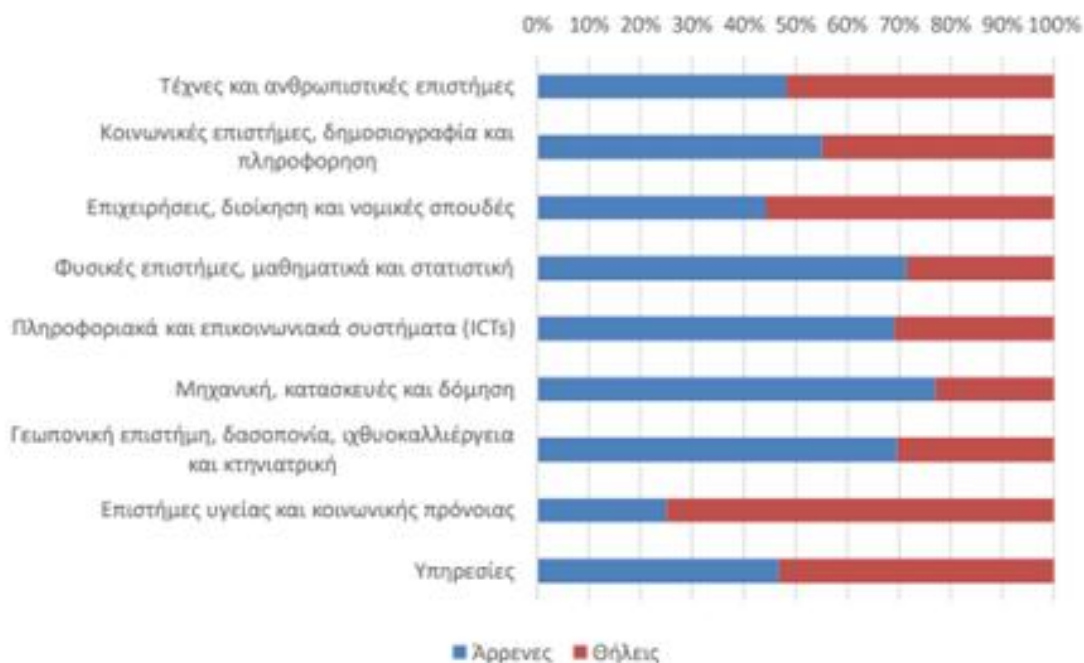
Αναφορικά με τις ειδικότητες που επιλέγουν οι σπουδαστές των ΙΕΚ, σχεδόν 1 στους 3 στρέφονται στις προσωπικές υπηρεσίες (τουρισμός, εστίαση, καλλωπισμός), και 1 στους 6 στον τομέα της υγείας. Στη συνέχεια ακολουθούν οι ειδικότητες που σχετίζονται με τεχνολογίες της πληροφορικής και επικοινωνίας, διοίκηση επιχειρήσεων, τέχνες, μηχανική και κοινωνική πρόνοια. Ως προς τη σχέση ειδικότητας και φύλου, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανδρών παρατηρείται στις ειδικότητες μηχανικής, κατασκευών και δόμησης, φυσικών επιστημών, μαθηματικών και στατιστικής, γεωπονικής επιστήμης, δασοπονίας, ιχθυοκαλλιέργειας και

² <https://proson.eoppep.gr/el/QualificationTypes/Details/56>

κτηνιατρικής και πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων (69,1%). Από την άλλη πλευρά, το μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών εντοπίζεται στις επιστήμες υγείας (75,0%), τις επιχειρήσεις, διοίκηση και νομικές σπουδές (55,7%), τις υπηρεσίες (53,2%) και τις τέχνες – ανθρωπιστικές επιστήμες (51,8%) (IOBE, 2021).

Εικόνα 5. Σπουδαστές ΙΕΚ κατά ειδικότητα, χιλ. ακαδημαϊκό έτος 2017/2018 (Πηγή: IOBE, 2021)

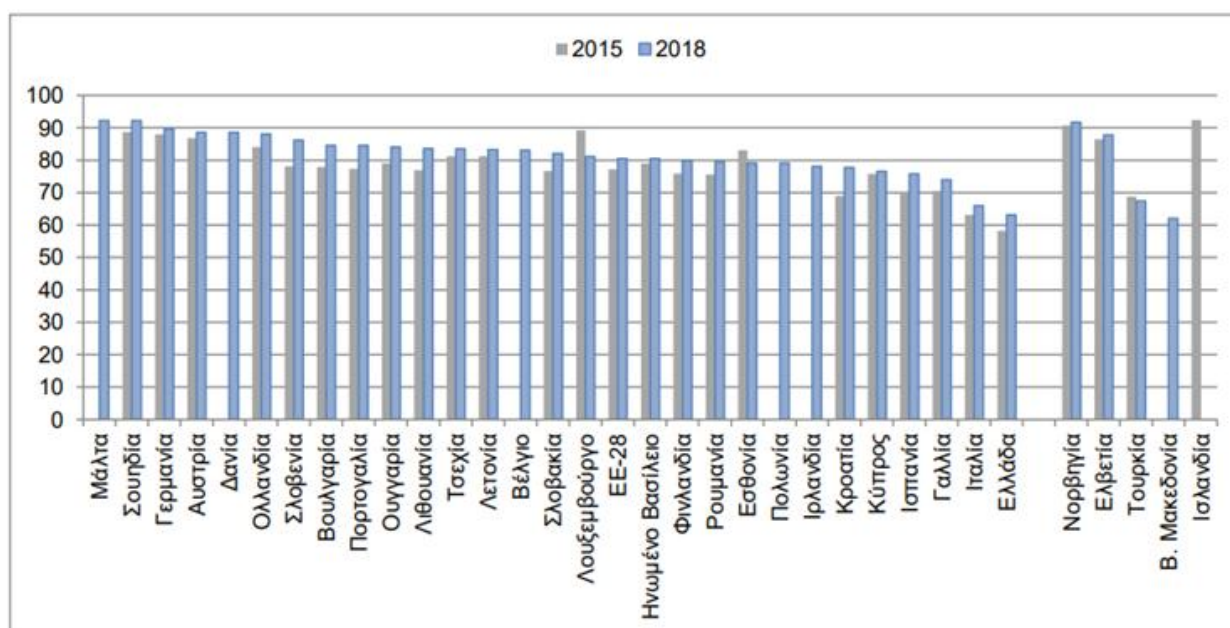

Εικόνα 6. Ποσοστό συμμετοχής σπουδαστών ΙΕΚ κατά ειδικότητα και φύλο, 2018 (Πηγή: IOBE, 2021)

Το 2020 στο Α΄ εξάμηνο όλων των ΙΕΚ της χώρας λειτούργησαν 104 ειδικότητες, οι οποίες διακρίνονται σε οκτώ ομάδες προσανατολισμού. Ένα ζήτημα που εντοπίζονται ωστόσο είναι ότι οι ειδικότητες δεν παραμένουν σταθερές κάθε χρόνο, αλλά μεταβάλλονται ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το γεγονός αυτό έχει και κάποιες αρνητικές επιπτώσεις όπως το φαινόμενο μια ειδικότητα που προσφέρεται σε ένα δημόσιο ΙΕΚ σε ένα εξάμηνο να μην είναι διαθέσιμη το επόμενο. Για παράδειγμα, στην περίοδο 2020-2021, ο αριθμός των ειδικοτήτων στα ΔΙΕΚ του Υπουργείου Παιδείας παρουσίασε σημαντική διακύμανση, με 76 ειδικότητες στο πρώτο εξάμηνο και 88 στο τρίτο. Επιπλέον, η ασταθής φύση των ειδικοτήτων έχει ως αποτέλεσμα την αδυναμία πρόσληψης μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού και τις διαφοροποιήσεις στον αριθμό των εκπαιδευτών από έτος σε έτος, δημιουργώντας δυσκολίες στην κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών. Από την πλευρά των σπουδαστών επίσης, οι εκπαιδευόμενοι που αποτυγχάνουν σε κάποιο μάθημα αναγκάζονται να αναζητήσουν ΙΕΚ που προσφέρει την ίδια ειδικότητα την επόμενη χρονιά για να επανεξεταστούν. Αυτό δημιουργεί άγχος και δυσκολίες στην ομαλή εξέλιξη των σπουδών τους (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

2.2.2 Σύνδεση των ΙΕΚ με την απασχόληση και την αγορά εργασίας

Παρόλο που όπως αναφέρθηκε στο προηγούμενο υποκεφάλαιο η ΕΕΚ έχει βρεθεί να σχετίζεται θετικά με την απασχόληση, στην Ελλάδα φαίνεται να υπάρχει διαφορά στην απασχόληση των αποφοίτων ΕΕΚ σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Σύμφωνα με τον ΣΕΒ (2020), το ποσοστό απασχόλησης αποφοίτων ΕΕΚ στην Ελλάδα είναι 1% μονάδα χαμηλότερο από τους αποφοίτους γενικής εκπαίδευσης, ενώ ο μέσος όρος στην υπόλοιπη Ευρώπη είναι 6,6% υψηλότερο. Αντίστοιχα, το ποσοστό ανεργίας αποφοίτων ΕΕΚ (20-34 ετών) στην Ελλάδα είναι 30,9%, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 8,5%. Επίσης, το 2018, το ποσοστό απασχόλησης των αποφοίτων της αρχικής ΕΕΚ ηλικίας 20-34 ετών και μεσαίου επιπέδου εκπαίδευσης ανέρχονταν μόλις σε 63,1%, επίδοση που κατατάσσει την Ελλάδα στην τελευταία θέση, με σημαντική απόκλιση από τον αντίστοιχο μέσο όρο της ΕΕ-28 (80,5%) (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών, 2020).

Εικόνα 7. Ποσοστό (%) απασχόλησης αποφοίτων αρχικής ΕΕΚ ηλικίας 20-34 ετών (2015-2018) (Πηγή: Eurostat)

Σύμφωνα με έρευνα του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με θέμα «Παρακολούθηση της πορείας των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στην αγορά εργασίας», υπογραμμίζεται η αναγκαιότητα συστηματικής παρακολούθησης των αποφοίτων ΙΕΚ με σκοπό την αποτελεσματική σύνδεση της ΕΕΚ με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Το δείγμα της έρευνας ήταν 9.830 απόφοιτοι δημοσίων και

ιδιωτικών ΙΕΚ όλων των ειδικοτήτων, από όλες τις περιφέρειες της χώρας, και περισσότερες από 1.000 επιχειρήσεις που απασχολούν αποφοίτους ΙΕΚ. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι σχεδόν 3 στους 4 αποφοίτους έχουν εργαστεί μετά την αποφοίτηση, ενώ το μέσο χρονικό διάστημα εύρεσης εργασίας ήταν 7,37 μήνες (7,48 για τις γυναίκες και 7,13 για τους άνδρες). Επιχειρώντας να εξαχθεί μια συνολική εικόνα για τη θέση των αποφοίτων ΙΕΚ στην αγορά εργασίας, παρατηρείται ότι η συμμετοχή τους στο σύνολο του εργατικού δυναμικού της χώρας αυξάνεται σταδιακά κάθε χρόνο την τελευταία δεκαετία. Αναλυτικότερα, από το 2011 σταδιακά έως το 2019 όλο και μεγαλύτερο μερίδιο του εργατικού δυναμικού αποτελείται από αποφοίτους μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς από 8,87% το 2011 (359.533 απασχολούμενοι) καταλήγουν να συνιστούν το 9,99% το 2019 (390.593 απασχολούμενοι) σε σχέση με το σύνολο των απασχολούμενων (ΕΟΠΠΕΠ, 2021).

Ένα σημαντικό εύρημα της έρευνας είναι η σημασία της πιστοποίησης των αποφοίτων ΙΕΚ από τον Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για την εύρεση εργασίας, καθώς τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μη πιστοποιημένοι έχουν μεγαλύτερο πρόβλημα ανεργίας σε αντίθεση με τους πιστοποιημένους. Επιπλέον, από τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα ένα μεγάλο ποσοστό (48,05%) αξιοποιεί την ύπαρξη της πιστοποίησης Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. ως κριτήριο για την τελική πρόσληψη των αποφοίτων ΙΕΚ. Πιο συγκεκριμένα, τα πορίσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι απόφοιτοι με πιστοποίηση διαθέτουν περισσότερες νέες θέσεις την περίοδο 2014 έως και 2019, είτε πλήρους είτε μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης, σε σύγκριση με τους αποφοίτους χωρίς πιστοποίηση (ΕΟΠΠΕΠ, 2021).

Ως προς τις νέες θέσεις μισθωτής εργασίας αποφοίτων ΙΕΚ ανά κλάδο, τα αποτελέσματα της έρευνας του ΕΟΠΠΕΠ καταδεικνύουν ότι το λιανικό εμπόριο διαθέτει τους περισσότερους αποφοίτους. Ακολουθούν κλάδοι, όπως δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας (710 νέες θέσεις το 2019), χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών (390 νέες θέσεις το 2019) και δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης (347 νέες θέσεις το 2019). Ανά επάγγελμα, οι περισσότερες νέες θέσεις για το 2019 είναι οι υπάλληλοι γραφείου (1.181 νέες θέσεις), οι απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών (884 νέες θέσεις), μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (867 νέες θέσεις) και τεχνολόγοι και τεχνικοί βοηθοί των επιστημών βιολογίας και υγείας (512 νέες θέσεις) (ΕΟΠΠΕΠ, 2021).

Σε αντίστοιχη έρευνα του ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (2021) με σκοπό τη διερεύνηση της σύνδεσης και τις διαστάσεις της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης στη χώρα μας με την απασχόληση, συμμετείχαν 1.504 απόφοιτοι και απόφοιτες από δομές αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης τη διετία 2017-2018 σε πανελλαδικό επίπεδο. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι έχουν μειωθεί τα ποσοστά ανεργίας των αποφοίτων συγκριτικά με προηγούμενη έρευνα του 2012 (42% έναντι 59%), ενώ υπάρχει μια σαφής αύξηση στο ποσοστό όσων δηλώνουν μισθωτοί, με 43,8% έναντι 31,9% το 2012 (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

Παρά κάποια θετικά στοιχεία, τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν μια μετατόπιση από τις συμβάσεις αορίστου χρόνου προς ευέλικτες μορφές εργασίας, γεγονός που υποδηλώνει την εδραίωση ενός νέου μοντέλου στην αγορά εργασίας, επηρεασμένο από την απορρύθμιση που επιβλήθηκε κατά την οικονομική, αλλά και την πανδημική κρίση. Η τάση προς τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης συντελεί στην αύξηση της αβεβαιότητας και της εργασιακής ανασφάλειας, ιδιαίτερα για τους νέους. Η αίσθηση ρευστότητας στην αγορά εργασίας, λόγω οικονομικής κρίσης, πανδημίας και άλλων παραγόντων, ωθεί πολλούς να αναζητήσουν εναλλακτικές εκπαιδευτικές διαδρομές. Έτσι, οι νέοι/ες συνδυάζουν στοιχεία από το τυπικό και το μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα, ελπίζοντας σε καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης και επαγγελματικής εξέλιξης. Στόχος τους η απόκτηση δεξιοτήτων που ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Παράλληλα, η ανάγκη τους για εργασία οδηγεί πολλούς σε συμβιβασμούς, αποδεχόμενοι θέσεις εργασίας που δεν πληρούν τις επιθυμίες και τα κριτήριά τους. Η κοινωνική ασφάλιση αποτελεί βασικό κίνητρο, ενώ σημαντικές παροχές συχνά απουσιάζουν (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

Κεφάλαιο 3. Περιοχή έρευνας

3.1 Ο νομός Φλώρινας και τα χαρακτηριστικά του

Ο Νομός Φλώρινας αποτελεί έναν από τους 51 νομούς της Ελλάδας και μία από τις τέσσερις περιφερειακές ενότητες που συγκροτούν την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (Wikipedia, 2024). Έχει έκταση 1.925 km² και συνορεύει βόρεια με την Βόρεια Μακεδονία και δυτικά με την Αλβανία, ενώ προς την ελληνική ενδοχώρα συνορεύει με τις Ενότητες Πέλλας, Κοζάνης και Καστοριάς. Μορφολογικά, η Ενότητα χαρακτηρίζεται κατά 74% ως ορεινή και ημιορεινή, με τις πεδινές εκτάσεις να καταλαμβάνουν το 26% της έκτασης της (INSETE Intelligence, 2019).

Σύμφωνα με την Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών του έτους 2021 που πραγματοποιήθηκε από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η Π.Ε. Φλώρινας έχει 44.880 κατοίκους και ο Δήμος Φλώρινας 29.500 (Νέα Φλώρινα, 2023). Σε σχέση με την απογραφή του 2011 παρατηρείται μείωση του πληθυσμού, τόσο στη Φλώρινα όσο και σε ολόκληρη την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, όπως φαίνεται και στην εικόνα που ακολουθεί.

Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας

Δήμος	Πληθυσμός		Άνδρες		Γυναίκες	
	2011	2021	2011	2021	2011	2021
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	32.881	29.500	15.977	14.366	16.904	15.134
ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ	16.973	14.169	8.608	7.141	8.365	7.028
ΠΡΕΣΠΩΝ	1.560	1.211	765	631	795	580

Εικόνα 8. Απογραφή πληθυσμού Π.Ε. Φλώρινας

Η Φλώρινα, χάρη στη γεωγραφική της θέση, το υπέδαφος, τη γεωμορφολογία και το κλίμα, διακρίνεται ως μια περιοχή με έντονη γεωργοκτηνοτροφική δραστηριότητα. Η εύφορη γη και οι κατάλληλες κλιματικές συνθήκες ευνοούν την καλλιέργεια ποικίλων αγροτικών προϊόντων, ενώ η κτηνοτροφία αποτελεί επίσης σημαντικό κλάδο της οικονομίας. Εκτός από τη γεωργία και την κτηνοτροφία, η Φλώρινα αξιοποιεί και τους δασικούς της πόρους. Η ετήσια παραγωγή ξυλείας πλατύφυλλων και καυσόξυλων εμπορίου αποτελεί σημαντική πηγή εσόδων για την περιοχή. Επιπλέον, στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η ΔΕΗ διατηρεί μονάδα παραγωγής ενέργειας με εξόρυξη λιγνίτη (ΑΗΣ) στην περιοχή, ενώ ιδιωτικές εταιρείες δραστηριοποιούνται επίσης στην εξόρυξη λιγνίτη, συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής (Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΔΜ, 2015).

Σημαντικό είναι να αναφερθεί ωστόσο ότι η επικείμενη απολιγνιτοποίηση της περιοχής αναμένεται να αποτελέσει σημαντικό πλήγμα αν δεν διαμορφωθεί ένα νέο πλαίσιο οικονομικής και αναπτυξιακής στρατηγικής. Για παράδειγμα, ο τριτογενής τομέας, ο οποίος περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως το εμπόριο, οι υπηρεσίες και ο τουρισμός, αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις στην Π.Ε Φλώρινας. Ιδιαίτερα όσον αφορά τον τουρισμό, παρά το πλούσιο φυσικό περιβάλλον και την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της ευρύτερης περιοχής ο τουρισμός δεν έχει αξιοποιηθεί στο έπακρο. Η βελτίωση των υποδομών, η προβολή της περιοχής, η αναβάθμιση των τουριστικών επιχειρήσεων και η ανάπτυξη νέων τουριστικών προϊόντων μπορούν να συμβάλλουν στην τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ, 2021).

Αναφορικά με τα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας, η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, καταγράφει ανησυχητικά υψηλά ποσοστά ανεργίας, θέτοντας την περιοχή σε μια μειονεκτική θέση. Το ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 15-64 ετών στην Δυτική Μακεδονία αγγίζει μόλις το 50,6%, κατατάσσοντας την περιοχή στην προτελευταία θέση σε σύγκριση με τις υπόλοιπες περιφέρειες της Ελλάδας, ενώ η ανεργία πλήττει δυσανάλογα τους νέους, με το ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών να ανέρχεται στο 53,5%, το οποίο αποτελεί το υψηλότερο ποσοστό σε εθνικό επίπεδο (ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ, 2021).

Όσον αφορά τα ποσοστά ανεργίας για το έτος 2023 στη Δυτική Μακεδονία, τα στατιστικά στοιχεία της ΔΥΠΙΑ δείχνουν ότι ο αριθμός ανέργων ανά μήνα κυμαίνεται από 23.853 έως 27.736³.

B. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ΑΝΑΖΗΤΟΥΝΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΤΟΥΣ 2023												
	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	58.149	57.499	55.801	53.046	50.593	51.622	53.541	53.108	50.248	52.487	54.873	55.664
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	202.266	200.639	194.647	181.206	172.500	173.354	179.951	178.662	169.292	179.650	191.138	192.251
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	27.736	27.285	26.551	25.223	24.180	25.014	26.213	25.942	23.853	24.916	26.094	26.592
ΗΠΕΙΡΟΣ	29.874	29.367	28.594	26.392	24.384	24.855	26.498	26.322	24.606	26.599	28.813	28.746
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	68.415	67.517	65.937	61.795	58.341	59.853	62.659	62.317	59.702	62.122	65.588	64.974
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	36.166	34.729	31.379	20.340	10.939	8.987	8.888	8.484	8.092	17.773	33.775	35.443
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	79.553	78.765	77.375	72.310	67.851	68.749	71.305	71.207	68.074	72.190	76.680	76.625
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	44.063	43.450	42.585	39.694	37.585	38.005	39.424	39.086	36.673	38.907	41.961	41.943
ΑΤΤΙΚΗ	333.364	329.794	322.647	307.124	296.710	308.000	325.813	323.925	295.592	301.238	313.654	312.764
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	47.040	46.151	44.832	40.793	38.242	38.034	39.805	38.781	36.549	39.147	43.685	45.300
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	17.253	16.966	16.523	14.854	12.859	12.776	13.170	13.061	12.257	14.162	16.230	16.401
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	59.651	57.383	51.192	30.395	18.093	15.555	15.129	14.460	13.699	24.020	54.899	58.822
ΚΡΗΤΗ	82.555	80.224	72.907	50.179	37.627	37.524	39.037	38.376	34.429	43.572	77.374	80.992
ΣΥΝΟΛΟ	1.086.085	1.069.769	1.030.970	923.351	849.904	862.328	901.433	893.731	833.066	896.783	1.024.764	1.036.517

Ως προς τις δομές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στον Νομό Φλώρινας λειτουργούν τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και συγκεκριμένα η Σχολή Καλών Τεχνών, η Σχολή Γεωπονικών Επιστημών και η Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Επιπλέον, στον Νομό Φλώρινα υπάρχει ένα αξιόλογο δίκτυο δομών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης που περιλαμβάνει το Δημόσιο ΙΕΚ και Ιδιωτικά ΙΕΚ, Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ) που προσφέρουν τριετή προγράμματα σπουδών σε διάφορες ειδικότητες, Κέντρα Δια Βίου Μάθησης (ΚΔΒΜ) που προσφέρουν προγράμματα κατάρτισης σε εργαζομένους και ανέργους, με στόχο την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους, καθώς και το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Φλώρινας.

3.2 Το ΙΕΚ Φλώρινας

Το Δημόσιο ΙΕΚ Φλώρινας βρίσκεται στην πόλη της Φλώρινας και λειτουργεί με βάση την Υπουργική Απόφαση Αριθμ. Κ5/160259/2021 (ΦΕΚ 5837/τ.Β'/15-12-2021) που ορίζει τον κανονισμό λειτουργίας των ΙΕΚ. Οι βασικές ειδικότητες του ΙΕΚ Φλώρινας το χρονικό διάστημα 2021-2024 είναι οι ακόλουθες:

- Βοηθός Βρεφονηπιοκόμων
- Βοηθός Παιδαγωγών Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας

³ <https://www.dypa.gov.gr/statistika?tab=statistika-stoikhia&tab2=sighkentrotiki-pinakes-eghghghrammenis-anerghias-ana-etos&tab3=>

- Βοηθός Εργοθεραπείας
- Βοηθός Φυσικοθεραπείας
- Γραφιστική Εντύπου και Ηλεκτρονικών Μέσων
- Διασώστης – Πλήρωμα Ασθενοφόρου
- Στέλεχος Ασφάλειας Προσώπων και Υποδομών
- Τεχνικός Εγκαταστάσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
- Βοηθός Νοσηλευτικής Γενικής Νοσηλείας
- Βοηθός Φαρμακείου
- Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας
- Τεχνικός Δασικής Προστασίας
- Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης – Αρχιμάγειρας (Chef)
- Βοηθός Ραδιολογίας και Ακτινολογίας
- Στέλεχος Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου – Φοροτεχνικός Γραφείου.

II. Ερευνητικό μέρος

Κεφάλαιο 4. Μεθοδολογία της έρευνας

4.1 Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων εκπαιδευόμενων και αποφοίτων του ΙΕΚ Φλώρινας αναφορικά με την επαγγελματική τους εκπαίδευση και απασχόληση. Τα ερευνητικά ερωτήματα διαμορφώθηκαν ως εξής:

- Πως βοήθησε η επαγγελματική εκπαίδευση την επαγγελματική αποκατάσταση των συμμετεχόντων;
- Πως αξιολογούν οι συμμετέχοντες την εμπειρία τους στο ΙΕΚ Φλώρινας;
- Πως αξιολογούν οι συμμετέχοντες το ΙΕΚ Φλώρινας και τις παροχές του;

4.2 Μέθοδος

Για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας επιλέχθηκε η ποιοτική μέθοδος, η οποία εστιάζει στην εις βάθος κατανόηση του υπό μελέτη φαινομένου, λαμβάνοντας υπόψη την οπτική γωνία των συμμετεχόντων. Στόχος της είναι να διερευνήσει πώς οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν τον κόσμο γύρω τους (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

Η ποιοτική έρευνα επιδιώκει να δημιουργήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα του φαινομένου που διερευνάται βασιζόμενη σε πλούσια και λεπτομερή δεδομένα που συλλέγονται στο φυσικό κοινωνικό τους πλαίσιο. Αντί να εστιάζει σε επιφανειακές τάσεις ή συσχετισμούς, η ποιοτική έρευνα δίνει έμφαση στην ερμηνεία και την κατανόηση του φαινομένου στο σύνολό του (Mason, 2003).

4.3 Ερευνητικό εργαλείο

Το ερευνητικό εργαλείο που επιλέχθηκε για τη συλλογή δεδομένων στην παρούσα έρευνα είναι η ημιδομημένη συνέντευξη, η οποία βοηθάει στην εξέταση των αντιλήψεων, απόψεων και εμπειριών των συμμετεχόντων. Η συνέντευξη επιτρέπει στους ερευνητές να προσαρμόσουν τις ερωτήσεις τους και να εμβαθύνουν σε θέματα που ανακύπτουν αυθόρμητα κατά τη διάρκεια της συζήτησης, ενώ ταυτόχρονα μέσα

από την αλληλεπίδραση και τον διάλογο μπορούν να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη και ουσιαστική κατανόηση των απόψεων και των εμπειριών των ερωτώμενων (Μαντζούκας, 2007).

Ο λόγος που επιλέχθηκε η ημιδομημένη συνέντευξη είναι επειδή αποτελείται από ένα σύνολο προκαθορισμένων ερωτήσεων (οδηγός συνέντευξης) που βοηθούν να εξασφαλιστεί ότι καλύπτονται όλα τα σημαντικά θέματα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Ταυτόχρονα η ημιδομημένη συνέντευξη παρουσιάζει ευελιξία ως προς την τροποποίηση του περιεχομένου, τη σειρά και την προσθαφαίρεση των ερωτήσεων και την εμβάθυνση σε κάποια θέματα κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης (Ισαρη & Πουρκός, 2015).

Ο οδηγός συνέντευξης που δημιουργήθηκε αποτελείται από τέσσερεις ερευνητικούς άξονες και 10 ερωτήσεις συνολικά (βλέπε παράρτημα).

4.4 Δειγματοληψία-Συμμετέχοντες

Η δειγματοληψία αποτελεί μια σημαντική έννοια σε κάθε ερευνητική διαδικασία, καθώς μέσω αυτής ο ερευνητής επιλέγει ένα υποσύνολο (δείγμα) από ένα ευρύτερο σύνολο (πληθυσμός) για να το μελετήσει, εστιάζοντας έτσι σε ένα μικρότερο και πιο διαχειρίσιμο σύνολο δεδομένων. Μέσω της δειγματοληψίας, ο ερευνητής επιλέγει συμμετέχοντες που μπορούν να συμβάλουν στη διερεύνηση του φαινομένου (Mason, 2003).

Για τις ανάγκες της παρούσας μελέτης χρησιμοποιήθηκε η σκόπιμη δειγματοληψία, σύμφωνα με την οποία ερευνητής ο ερευνητής «επιλέγει ενεργητικά και σκόπιμα το δείγμα εκείνο του οποίου τα μέλη θα εξυπηρετούν με τον καλύτερο τρόπο τους σκοπούς και τα ερωτήματα της έρευνάς του» (Ισαρη & Πουρκός, 2015: 76).

Το δείγμα της παρούσας έρευνας αποτελείται από 10 συμμετέχοντες, τρεις άνδρες και επτά γυναίκες, οι οποίοι έχουν αποφοιτήσει από το ΙΕΚ Φλώρινας.

4.5 Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων

Για την επεξεργασία και παρουσίαση των δεδομένων της έρευνας χρησιμοποιήθηκε η θεματική ανάλυση, η οποία αποτελεί μια μεθοδολογία συστηματικής επεξεργασίας δεδομένων με στόχο τον εντοπισμό μοτίβων, κατηγοριών και θεμάτων (Bryman, 2016). Σκοπός της είναι η εξαγωγή νοήματος από ποιοτικά δεδομένα έρευνας, όπως μεταγραφές συνεντεύξεων, μέσω της αναγνώρισης,

οργάνωσης και κατανόησης επαναλαμβανόμενων προτύπων που σχετίζονται με τα ερευνητικά ερωτήματα (Τσιώλης, 2018).

Οι Braun και Clarke (2006) προτείνουν μια διαδικασία έξι σταδίων για την υλοποίηση θεματικής ανάλυσης. Αρχικά, ο ερευνητής εξοικειώνεται με τα δεδομένα διαβάζοντας επανειλημμένα τις καταγεγραμμένες συνεντεύξεις και κρατώντας σημειώσεις. Στη συνέχεια, τα δεδομένα κωδικοποιούνται και οργανώνονται σε θέματα και υποθέματα, τα οποία υφίστανται επαναθεώρηση και βελτίωση. Ο ερευνητής ονομάζει τα θέματα και υποθέματα με βάση το περιεχόμενό τους, συντάσσει το κείμενο και τεκμηριώνει τη σημασία κάθε θέματος με αποσπάσματα από τις συνεντεύξεις.

4.6 Ζητήματα δεοντολογίας

Η δεοντολογία αποτελεί μια σημαντική πτυχή, τόσο του σχεδιασμού όσο και της διεξαγωγής της έρευνας, η οποία καθορίζει τους κανόνες που πρέπει να ακολουθούν οι ερευνητές στις σχέσεις τους με τους συμμετέχοντες. Τα κύρια δεοντολογικά ζητήματα στην ποιοτική έρευνα αφορούν «την ελεύθερη και συναινετική συμμετοχή των συμμετεχόντων έπειτα από πληροφόρηση, την προστασία τους από οποιαδήποτε πιθανή βλάβη (σωματική ή και ψυχική), τη διατήρηση της ανωνυμίας των συμμετεχόντων και τη δημοσίευση και αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων» (Ίσαρη & Πουρκός, 2015: 83).

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η δεοντολογία στην παρούσα έρευνα, στους συμμετέχοντες δόθηκαν αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το αντικείμενο, τους στόχους και τη διαδικασία της μελέτης, καθώς και τα στοιχεία της ερευνήτριας. Η συγκατάθεση των συμμετεχόντων σχετικά με την εθελοντική συμμετοχή τους στην έρευνα εξασφαλίστηκε προφορικά πριν τη διεξαγωγή της συνέντευξης, ενώ τους δόθηκε η δυνατότητα να θέσουν οποιαδήποτε απορία. Για την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, διασφαλίστηκε η ανωνυμία των συμμετεχόντων και όλα τα στοιχεία που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους. Επιπλέον, έγινε σαφές στους συμμετέχοντες ότι είχαν το δικαίωμα να διακόψουν τη συμμετοχή τους στη μελέτη οποιαδήποτε στιγμή επιθυμούσαν, χωρίς καμία απολύτως συνέπεια για αυτούς.

Κεφάλαιο 5. Αποτελέσματα έρευνας

Οι πρώτες ερωτήσεις στο πλαίσιο των συνεντεύξεων αφορούσαν τα δημογραφικά στοιχεία των 10 συμμετεχόντων, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων στην έρευνα

Κωδικός	Φύλο	Ηλικία	Εκπαίδευση	Τόπος κατοικίας
Συν 1	Ανδρας	31	Προσωπικό ασφαλείας (Security)	Αθήνα
Συν 2	Γυναίκα	29	Κομμωτική	Φλώρινα
Συν 3	Γυναίκα	27	Τεχνικός μαγειρικής Τέχνης- Αρχιμάγειρας (chef)	Φλώρινα
Συν 4	Ανδρας	25	Στέλεχος προστασίας προσώπων και υποδομών	Φλώρινα
Συν 5	Γυναίκα	25	Φυσικοθεραπεία	Φλώρινα
Συν 6	Γυναίκα	27	Βοηθός Φαρμακοποιού	Φλώρινα
Συν 7	Γυναίκα	26	Βοηθός Εργοθεραπείας	Θεσσαλονίκη
Συν 8	Γυναίκα	22	Διάσωση-Πλήρωμα Ασθενοφόρου	Καστοριά
Συν 9	Ανδρας	28	Βοηθός Ραδιολογίας - Ακτινολογίας	Φλώρινα
Συν 10	Γυναίκα	23	Βοηθός Βρεφονηπιοκόμων	Φλώρινα

Με βάση τη θεματική ανάλυση των δεδομένων των συνεντεύξεων προέκυψαν τρία βασικά θέματα, τα οποία χωρίζονται σε επιμέρους υποθέματα και έρχονται σε συμφωνία με τα ερευνητικά ερωτήματα. Οι τρεις βασικοί θεματικοί άξονες, σύμφωνα με τους οποίους ακολουθεί και η παρακάτω ανάλυση είναι: α) ο ρόλος της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην επαγγελματική αποκατάσταση, β) η εμπειρία φοίτησης στα ΙΕΚ, γ) η αξιολόγηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στα ΙΕΚ.

Πρώτος Θεματικός Άξονας: Ο ρόλος της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην επαγγελματική αποκατάσταση

Επιλογή αντικειμένου επαγγελματικής εκπαίδευσης

Ένα από τα βασικά ζητήματα που φαίνεται να σχετίζεται με την επαγγελματική εκπαίδευση είναι οι παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν τα κίνητρα συμμετοχής σε αυτήν και την επιλογή του εκάστοτε τομέα ή επαγγέλματος. Για τον λόγο αυτό, οι συμμετέχοντες στην έρευνα ρωτήθηκαν για το αν επέλεξαν τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν, για τους περισσότερους ερωτώμενους τη μεγαλύτερη σημασία είχε η ζήτηση της ειδικότητας που επέλεξαν στην αγορά εργασίας και η επαγγελματική τους αποκατάσταση. Κάποιες από τις απαντήσεις αυτές παρουσιάζονται παρακάτω:

Επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο αρχικά για το δημιουργικό του κομμάτι και φυσικά λόγω της μεγάλης απορροφητικότητας που σου εγγυάται άμεση επαγγελματική αποκατάσταση. (Συν. 3)

Ναι. Σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και τους καινούργιους κανονισμούς ασφάλειας και προστασίας, η ειδικότητα αυτή έχει πολύ ζήτηση και πολύ καλή επαγγελματική αποκατάσταση... (Συν. 4)

Ναι, σύμφωνα με τα καινούργια δεδομένα ο κλάδος της φυσιοθεραπείας έχει πολύ ζήτηση και πολύ καλή επαγγελματική αποκατάσταση (Συν. 5)

Ο κύριος λόγος που επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο είναι η επαγγελματική αποκατάσταση. Όμως, μου αρέσει και σαν επάγγελμα και μπορώ να φανταστώ τον εαυτό μου να το ασκώ μελλοντικά. (Συν. 8)

Ναι, πιστεύω πως με το πέρασμα των χρόνων η ραδιολογία και η ακτινολογία έχουν αρχίσει να έχουν μεγάλη απορρόφηση και επαγγελματική αποκατάσταση. (Συν. 9)

Για κάποιους από τους συνεντευξιζόμενους, το ενδιαφέρον για το αντικείμενο σπουδών αποτέλεσε βασικό παράγοντα για την επιλογή της ειδικότητας, όπως φαίνεται και από τις απαντήσεις που ακολουθούν.

Επέλεξα τον κλάδο security (προσωπικό ασφαλείας) γιατί ανέκαθεν με ενδιέφερε. Ζούμε σε μία εποχή όπου η προστασία των περουνιακών στοιχείων είναι εξαιρετικά σημαντική. Το σίγουρο είναι ότι το προσωπικό ασφαλείας δεν περιορίζεται σε μια δουλειά γραφείου. (Συν. 1)

Επέλεξα τον κλάδο κόμμωσης, καθώς μ' αρέσει ερασιτεχνικά να κάνω χτενίσματα στην καθημερινότητά μου και με ενδιέφερε να μάθω επαγγελματικές τεχνικές πάνω σ' αυτόν το τομέα. (Συν. 2)

Επέλεξα το συγκεκριμένο κλάδο με βάση το ότι ήθελα να ασχοληθώ με παραϊατρικά επαγγέλματα και να έχω γνώσεις για την υγεία. (Συν. 6)

Ο λόγος που επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ είναι πρωτίστως το ενδιαφέρον και η αγάπη προς την εργοθεραπεία σαν επάγγελμα, αλλά και η χαρά που μου προσφέρει το να βοηθάω τους συνανθρώπους μου στην εκπλήρωση των καθημερινών δραστηριοτήτων. Ταυτόχρονα, είναι ένα επάγγελμα με πολλές προοπτικές που πιστεύω πως μπορεί να με βοηθήσει να ανέλθω επαγγελματικά. (Συν. 7)

Επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο επειδή μου αρέσουν πολύ τα παιδιά. (Συν. 10)

Παρόμοια αποτελέσματα παρατηρούνται και σε άλλες έρευνες που δείχνουν ότι οι συχνότεροι λόγοι επιλογής της ειδικότητας των σπουδών είναι η εξειδίκευση στο αντικείμενο κατάρτισης, η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, η ενίσχυση της επαγγελματικής σταθερότητας και η αύξηση των δεξιοτήτων και προσόντων (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021). Η πιστοποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων που αποκτάται στα ΙΕΚ αποτελεί επίσης έναν παράγοντα, καθώς μπορεί να αξιοποιηθεί σε διάφορους τομείς, όπως η εξεύρεση εργασίας ή η συνέχιση σπουδών (Μπαλάσκα, 2020).

Καθεστώς απασχόλησης

Οι συνεντευξιαζόμενοι ρωτήθηκαν για το αν εργάζονται επί του παρόντος στον τομέα, στον οποίο εκπαιδεύτηκαν. Ιδιαίτερα αισιόδοξο μπορεί να χαρακτηριστεί το γεγονός ότι η πλειοψηφία (επτά από τους δέκα συμμετέχοντες) έχουν βρει εργασία πάνω στο αντικείμενο των σπουδών τους. Σημαντικό είναι μάλιστα να επισημανθεί ότι η μία από τους τρεις συμμετέχοντες που δεν εργάζονται είχε μόλις ολοκληρώσει τις σπουδές της.

Στην έρευνα του ΕΟΠΠΕΠ (2021) για τη σχέση των αποφοίτων ΙΕΚ με την αγορά εργασίας, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το 71,88% των συμμετεχόντων εργάστηκε μετά την αποφοίτηση. Σημαντικό είναι το εύρημα ότι σε ποσοστό 59,03% υπάρχει υψηλή συνάφεια μεταξύ αντικειμένου εργασίας και ειδικότητας ΙΕΚ.

Σχέση εκπαίδευσης με εύρεση εργασίας

Βασικός ερευνητικός στόχος της παρούσας έρευνας ήταν να εξεταστεί πως και αν η επαγγελματική εκπαίδευση βοήθησε στην επαγγελματική αποκατάσταση των συμμετεχόντων. Κρίθηκε επομένως σημαντικό να εξεταστούν οι απόψεις των συμμετεχόντων και το αν οι ίδιοι πιστεύουν πως οι σπουδές στο ΙΕΚ τους βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας. Οι περισσότεροι ερωτώμενοι δήλωσαν ότι τόσο το ίδιο το εκπαιδευτικό κομμάτι και η πρακτική όσο και η απόκτηση πτυχίου συντέλεσαν στο να ξεκινήσουν να εργάζονται. Ενδεικτικές απαντήσεις παρουσιάζονται παρακάτω:

Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν αρκετά στο να ξεκινήσω εργαστώ έστω ως βοηθός και να κάνω μια αρχή στην επαγγελματική μου καριέρα. (Συν. 2)

Οι σπουδές μου με βοήθησαν στο κομμάτι του βιογραφικού όπου πρόσθεσα το πτυχίο του ΙΕΚ. Στην συνέχεια έψαξα μόνη μου τον χώρο και την κουζίνα που μου ταιριάζει και θέλω να ασχοληθώ. (Συν. 3)

Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν πάρα πολύ γιατί μέσω της πρακτικής που έκανα βρήκα δουλειά. (Συν. 5)

Η πιστοποίηση των σπουδών μου με βοήθησε να αναζητήσω θέσεις εργασίας, τις οποίες κατάφερα να κατακτήσω με ευκολία χάρη στις γνώσεις που προσκόμισα από το ΙΕΚ. (Συν. 7)

Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν πολύ στο να βρω γρήγορα και εύκολα δουλειά. (Συν. 10)

Δεύτερος Θεματικός Άξονας: Η εμπειρία φοίτησης στα ΙΕΚ

Το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα της παρούσας έρευνας αφορούσε το πως αξιολογούν οι συμμετέχοντες την εμπειρία τους στο ΙΕΚ Φλώρινας. Ως εκ τούτου κρίθηκε σημαντικό να διερευνηθούν οι απόψεις και εμπειρίες τους σε σχέση με την παρεχόμενη κατάρτιση και μαθήματα.

Παρεχόμενη κατάρτιση

Οι συνεντευξιαζόμενοι ρωτήθηκαν για το αν η παρεχόμενη από ΙΕΚ κατάρτιση ήταν αυτή που περίμεναν. Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν ικανοποιημένοι από την κατάρτιση, εστιάζοντας στο κομμάτι των παρεχόμενων γνώσεων και δεξιοτήτων και της άμεσης σχέσης τους με το επαγγελματικό κομμάτι.

Το ΙΕΚ σου παρέχει την κατάρτιση αρκεί να δείξεις ενδιαφέρον στον κλάδο που πρόκειται να ασχοληθείς (Συν. 1)

Ναι έμεινα αρκετά ευχαριστημένη από την εκπαίδευση και πιστεύω πως το ΙΕΚ δίνει καλές βάσεις. (Συν. 2)

Η αλήθεια είναι ότι ήμουν πολύ επιφυλακτική απέναντι στα ΙΕΚ όταν αποφάσισα να φοιτήσω εκεί. Δεν περίμενα ότι η φοίτηση εκεί θα ήταν αρκετή ως κατάρτιση αλλά στην πορεία κατάλαβα ότι έκανα λάθος. Συνολικά θεωρώ ότι οι σπουδές στο συγκεκριμένο ΙΕΚ μου παρείχαν την κατάρτιση που ήθελα στον τομέα της φυσικοθεραπείας. (Συν. 5)

Οι σπουδές μου στο ΙΕΚ με βοήθησαν αρκετά να αποκτήσω τις προαπαιτούμενες γνώσεις σχετικά με το επάγγελμα του βοηθού εργοθεραπείας. Έχοντας εμπειρία και από τις προηγούμενες σπουδές μου στο παιδαγωγικό, αυτό που κατάλαβα είναι ότι οι σπουδές στο ΙΕΚ είναι λιγότερο θεωρητικές και περισσότερο στοχευμένες στο επάγγελμα (Συν. 7)

Ναι, οι σπουδές μου στο ΙΕΚ μου παρείχαν όλα όσα θα έπρεπε να ξέρω σχετικά με το επάγγελμα της διασώστριας σε ασθενοφόρο. (Συν. 8)

Η αλήθεια είναι πως με βοήθησαν αρκετά και ήταν ικανοποιητικές. Και φαντάσου ότι στην αρχή δεν ήθελα καθόλου να πάω στο συγκεκριμένο ΙΕΚ (Συν. 9)

Φυσικά, οι σπουδές στο ΙΕΚ μου πρόσφεραν ικανοποιητική εκπαίδευση και με βοήθησαν στα απαραίτητα πνευματικά εφόδια. (Συν. 10)

Αντίστοιχες έρευνες δείχνουν ότι η ικανοποίηση των σπουδαστών/τριών που αποφοιτούν από τα ΙΕΚ αγγίζει υψηλά επίπεδα, καθώς θεωρούν ότι οι γνώσεις και οι δεξιότητες που απέκτησαν συνέβαλαν καθοριστικά στην επαγγελματική τους ένταξη (Αυγερινόπουλος, 2020· Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

Αξιολόγηση μαθημάτων

Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αξιολογήσουν τη μαθησιακή διαδικασία και ρωτήθηκαν για το αν τα μαθήματα που παρακολούθησαν στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες τους. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων έδωσαν θετικές απαντήσεις, από τις οποίες αναδύθηκαν παράλληλα σημαντικά ευρήματα όσον αφορά την εκπαιδευτική διαδικασία και μάθηση. Ένα ζήτημα που ήρθε στην επιφάνεια από δύο συνεντευξιαζόμενους είναι η ανάγκη για πιο σύγχρονα εκπαιδευτικά εργαλεία.

Πιστεύω πως ο χρόνος και το ωράριο δεν βοήθησαν στο να εκπληρωθούν οι προσδοκίες μου, όπως και ο μη σύγχρονος τρόπος εκπαίδευσης. (Συν. 1)

Πιστεύω πως οι προσδοκίες μου εκπληρώθηκαν σε μεγάλο βαθμό, αλλά θα μπορούσαν να υπάρχουν και πιο σύγχρονα εργαλεία στον τομέα που ήμουν. (Συν. 2)

Αρκετοί συμμετέχοντες εξέφρασαν επίσης την ανάγκη περισσότερων ωρών πρακτικής άσκησης, καθώς τη θεωρούν και το σημαντικότερο ίσως κριτήριο για την εύρεση εργασίας.

Τα μαθήματα σίγουρα βοήθησαν για τις βασικές γνώσεις, στην συνέχεια όμως χρειάζεται το πρακτικό κομμάτι και οι εμπειρίες που μαζεύεις μέσα από αυτό. (Συν. 3)

Τα μαθήματα εκπλήρωσαν τις προσδοκίες μου σε μεγάλο βαθμό αλλά θα ήθελα περισσότερες ώρες πρακτική κατάρτιση (Συν. 5)

Τα μαθήματα που παρακολούθησα στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες κατά 80%, καθώς θεωρώ πως αυτό που χρειάζεται για να φτάσει στο 100% και αφορά το πρακτικό κομμάτι είναι η συχνότερη επίσκεψη σε κέντρα αποκατάστασης, σε νοσοκομεία και ιδρύματα χρόνιων πασχόντων. Αν και όπως είπα ήταν λιγότερο θεωρητικές οι σπουδές σε σχέση με το πανεπιστήμιο, θεωρώ ότι υπήρχε χώρος για παραπάνω πρακτική εμπειρία. (Συν.7)

Τα μαθήματα που παρακολούθησα εκπλήρωσαν τις προσδοκίες μου ως ένα βαθμό αλλά θα επιθυμούσα να κάνω περισσότερες ώρες πρακτική ώστε να έχω παραπάνω εμπειρία. (Συν.9)

Δύο συνεντευξιαζόμενες εξέφρασαν και την ικανοποίησή τους από τους/τις εκπαιδευτές/τριες:

Ναι τα μαθήματα στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες καθώς μας παρείχαν και τη θεωρία και τα εργαστήρια για τα πειράματα που πραγματοποιούσαμε. Νομίζω βέβαια ότι το σημαντικό κομμάτι ήταν οι καθηγητές. Ήταν όλοι πολύ πρόθυμοι όχι μόνο να μας διδάξουν αλλά και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Αυτό με βοήθησε πολύ να καταλάβω πως λειτουργεί το εργασιακό περιβάλλον. (Συν.6)

Ναι σίγουρα. Τα μαθήματα και οι εκπαιδευτές και ο τρόπος που έκαναν τη διδασκαλία. (Συν.10)

Το εύρημα αυτό υποστηρίζεται και από άλλες έρευνες που δείχνουν ότι η θετική στάση, η εμπειρία και η χρήση κατάλληλων διδακτικών μεθόδων των εκπαιδευτών/τριών ΙΕΚ δημιουργούν ένα μαθησιακό περιβάλλον που ενισχύει την μαθησιακή εμπειρία και προάγει την επιτυχία των σπουδαστών/τριών (Αλιφέρης, 2018· Γούλας & Φωτόπουλος, 2021). Προκύπτουν ωστόσο και ζητήματα που αφορούν την αναγκαιότητα προσλήψεων μόνιμου καταρτισμένου εκπαιδευτικού προσωπικού με στόχο την εξ ολοκλήρου αφοσίωση στη διδασκαλία (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των μαθημάτων από τους συνεντευξιζόμενους, εξετάστηκε και το αν θεωρούν ότι τα μαθήματα τους παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά τους. Σύμφωνα με τον ΕΟΠΠΕΠ (2015) είναι σημαντικό οι απόφοιτοι των ΙΕΚ να κατέχουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών και πρακτικών δεξιοτήτων της ειδικότητάς τους, να εφαρμόζουν με άνεση εξειδικευμένες τεχνικές και να κατέχουν τις οργανωτικές και επικοινωνιακές δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται στο εργασιακό περιβάλλον. Με βάση τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους συνεντευξιζόμενους γίνεται εμφανές ότι η πλειοψηφία πιστεύει ότι τα μαθήματα τους εξόπλισαν με τα απαραίτητα εφόδια για την εξάσκηση του επαγγέλματος που επέλεξαν.

Πιστεύω πως τα μαθήματα στο ΙΕΚ με βοήθησαν αρκετά στην απόκτηση βασικών τεχνικών που χρησιμεύουν στο επάγγελμά μου. (Συν. 2)

Τα μαθήματα που παρακολούθησα στο ΙΕΚ μου παρείχαν χρήσιμα εφόδια για το επάγγελμά μου. Νιώθω ότι πήρα γνώσεις σημαντικές για τη μετέπειτα πορεία μου και δεξιότητες που σίγουρα μου χρειάστηκαν στο εργασιακό περιβάλλον (Συν. 4)

Σίγουρα μου έδωσαν εφόδια. Ειδικά για τώρα που βρίσκομαι στην αρχή της επαγγελματικής μου καριέρας και δεν έχω μεγάλη εμπειρία. (Συν. 5)

Θεωρώ πώς τα μαθήματα που παρακολουθούσα στο ΙΕΚ ήταν χρήσιμα καθώς οι γνώσεις που μας παρείχαν έδιναν τις βάσεις για να εργαστούμε. (Συν. 6)

Ναι, το θεωρητικό κομμάτι με βοήθησε πάρα πολύ να μάθω πολλά χρήσιμα πράγματα που αφορούν το ανθρώπινο σώμα και να μπορέσω να αντιμετωπίσω καταστάσεις ώστε να είμαι καλός σε αυτό που κάνω. (Συν. 9)

Ιδιαίτερη έμφαση δίνουν κάποιοι ερωτώμενοι και σε αυτήν την περίπτωση στο κομμάτι της πρακτικής. Η πρακτική άσκηση φαίνεται να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαίδευσης στα ΙΕΚ, καθώς προσφέρει στους σπουδαστές την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις θεωρητικές γνώσεις που απέκτησαν σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Αυτό ενισχύει την κατανόηση του αντικειμένου σπουδών και βελτιώνει τις δεξιότητες τους. Το γεγονός αυτό φαίνεται και στα παρακάτω αποσπάσματα.

Πιστεύω πως δεν με βοήθησε τόσο το θεωρητικό κομμάτι της εκπαίδευσης όσο το πρακτικό. (Συν. 1)

Όσον αφορά το θεωρητικό κομμάτι θα έλεγα πως ναι καθώς μέσω των μαθημάτων έμαθα πολλά και χρήσιμα πράγματα, απέκτησα νέες γνώσεις που με έχουν βοηθήσει να γίνομαι ολοένα και καλύτερη στο επάγγελμά μου. Το πιο σημαντικό όμως ήταν το πρακτικό κομμάτι γιατί μου έδειξε πως ακριβώς είναι η ειδικότητα που θέλω να ακολουθήσω. (Συν. 7)

Ναι, μέσω της θεωρίας αλλά και της πρακτικής θεωρώ ότι απέκτησα τις γνώσεις που είναι απαραίτητες για την άσκηση του επαγγέλματος μου. Αν και δεν έχω εργαστεί ακόμα νομίζω ότι όσα διδάχτηκα θα μου φανούν χρήσιμα. Νιώθω και πιο σίγουρη για τον εαυτό μου οπότε σίγουρα η κατάρτισή μου έπαιξε ρόλο. (Συν. 8)

Τρίτος Θεματικός Άξονας: Η αξιολόγηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στα ΙΕΚ

Σε συμφωνία με το τρίτο ερευνητικό ερώτημα «πώς αξιολογούν οι συμμετέχοντες το ΙΕΚ Φλώρινας και τις παροχές του», διαμορφώθηκε ο τρίτος θεματικός άξονας που αφορά τις απόψεις και αντιλήψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα για την επαγγελματική εκπαίδευση στα ΙΕΚ.

Απόψεις για ΕΕΚ

Κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων δόθηκε στους συμμετέχοντες η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους για την προσφερόμενη από το ΙΕΚ επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα ευρήματα που προέκυψαν από την ανάλυση των δεδομένων δείχνουν ότι οι συμμετέχοντες στην έρευνα αναγνωρίζουν αρκετά θετικά στοιχεία σχετικά με την ΕΕΚ, όπως η ποικιλία ειδικοτήτων, η προσφορά στοχευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, η εξειδίκευση, η άμεση σύνδεση με την αγορά εργασίας και η δυνατότητα πρακτικής άσκησης.

Η πληθώρα των ειδικοτήτων είναι τέτοια που ένας υποψήφιος σπουδαστής μπορεί να διαλέξει ότι θεωρεί πιο ενδιαφέρον γιαυτόν. Η επαγγελματική κατάρτιση πιστεύω πως κρίνεται ανάλογα με τον εκπαιδευόμενο και την απορρόφηση που έχει η ειδικότητα του. (Συν. 1)

Τα ΙΕΚ αποβλέπουν στη συντήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων των ανέργων που χρειάζονται εξειδίκευση, ώστε να αναζητήσουν εργασία, και των εργαζομένων που επιθυμούν την επαγγελματική εξέλιξη. (Συν. 2)

Πιστεύω ότι η επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν το ΙΕΚ είναι ικανοποιητικού επιπέδου γιατί γίνεται άμεση και γρήγορη απορρόφηση στην αγορά εργασίας. Επίσης το ΙΕΚ παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση που δεν μπορείς να τις αποκτήσεις από άλλους φορείς, π.χ ΕΠΑΛ, Πανεπιστήμια. Επίσης τα ΙΕΚ προσφέρουν πολύ μεγάλη εξειδίκευση σε συγκεκριμένες ειδικότητες που δεν υπάρχουν στην ανώτερη εκπαίδευση. (Συν. 4)

Αν κρίνω από τη δική μου εμπειρία θεωρώ ότι τα ΙΕΚ παρέχουν ένα καλό επίπεδο σπουδών. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι σε προετοιμάζουν για το επάγγελμα που θέλεις να ακολουθήσεις και αυτό με τη σειρά του βοηθάει στην άμεση και γρήγορη απορρόφηση στην αγορά εργασίας. (Συν. 5)

Η άποψή μου για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι κυρίως θετική καθώς τα πράγματα που μπορείς να μάθεις όταν φοιτάς σε μια ειδικότητα ενός ΙΕΚ είναι πολλά. Συγκεκριμένα, μέσω των διαφόρων μαθημάτων που διδάσκονται διευρύνονται οι πνευματικοί ορίζοντες του ανθρώπου και αποκτώνται γνώσεις σχετικά με το επάγγελμα που θα εξασκήσει μελλοντικά. Επίσης, η εισαγωγή στην αγορά εργασίας είναι

ευκολότερη καθώς αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες πολύ πιο σύντομα. Και η πρακτική άσκηση που τα ΙΕΚ συμπεριλαμβάνουν στο πρόγραμμα τους, παρέχουν στους φοιτητές ευκαιρίες για εφαρμογή των γνώσεων τους στον πραγματικό κόσμο. (Συν. 7)

Όπως φαίνεται και από τα αποσπάσματα που ακολουθούν, αρκετοί συνεντευξιζόμενοι πιστεύουν ότι τα ΙΕΚ προσφέρουν μια ολοκληρωμένη εκπαίδευση και εκπαιδευτική εμπειρία.

Η άποψη μου είναι πως τα ΙΕΚ παρέχουν σωστή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς τα μαθήματα εστιάζουν στην απόκτηση των γνώσεων που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος. Συνάμα, σ ' αυτό συνεισφέρει και η πρακτική που ασκούν οι φοιτητές κατά την διάρκεια της φοίτησης τους. (Συν. 8)

Πιστεύω πως η επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που μας παρέχουν τα ΙΕΚ είναι ολοκληρωμένη, καθώς στοχεύουν στην απόκτηση γνώσεων για την άσκηση του επαγγέλματος. Σε αυτό το κομμάτι βοηθάει και πολύ η πρακτική η οποία σου ανοίγει πόρτες. (Συν. 9)

Κοίταξε η αλήθεια είναι ότι δεν έχω άλλη εμπειρία σπουδών εκτός από τα ΙΕΚ για να συγκρίνω αν είναι καλύτερα ή όχι. Όμως με όσα είδα εγώ, από την εμπειρία μου δηλαδή πιστεύω ότι τα ΙΕΚ προσφέρουν μια ολοκληρωμένη εκπαίδευση καθώς κάθε εξάμηνο στοχεύει να δώσει βάση και πλήρη εκμάθηση του κάθε μαθήματος. Έτσι εμείς οι εκπαιδευόμενοι μπορούμε να ασκήσουμε εύκολα και άμεσα το επάγγελμα που επιλέξαμε και σπουδάσαμε. (Συν. 10)

Μια συνεντευξιζόμενη αναφέρει και ότι είναι σημαντικό να πραγματοποιούνται αλλαγές ώστε το πρόγραμμα σπουδών να συμβαδίζει με την εργασιακή πραγματικότητα.

Η επαγγελματική κατάρτιση που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι σε αξιόλογο επίπεδο αλλά με την πάροδο του χρόνου χρειάζονται αλλαγές για να είναι ανανεωμένες και πιο ευρείς οι γνώσεις. (Συν. 6)

Επαγγελματικές ευκαιρίες

Παράλληλα με τις απόψεις για την παρεχόμενη από τα ΙΕΚ επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, οι συνεντευξιζόμενοι συζήτησαν και για τις

επαγγελματικές ευκαιρίες που θεωρούν ότι παρέχουν τα ΙΕΚ στους απόφοιτους. Σε συμφωνία με τις προηγούμενες απαντήσεις τους, και σε αυτήν την περίπτωση οι συνεντευξιαζόμενοι εκφράζουν θετικές απόψεις για τις επαγγελματικές ευκαιρίες. Από αρκετούς συνεντευξιαζόμενους δίνεται έμφαση στις ειδικότητες που παρέχουν τα ΙΕΚ λόγω της εξειδίκευσης και της σχέσης με τη ζήτηση.

Το ΙΕΚ πιστεύω πως μπορεί να σου προσφέρει επαγγελματικές ευκαιρίες λόγω του μεγάλου φάσματος ειδικοτήτων. Κυρίως θεωρώ πως οι ευκαιρίες βρίσκονται στα τεχνικά επαγγέλματα, λόγω της ανάγκης που επικρατεί στην αγορά. (Συν. 1)

Οι επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι πολύ καλύτερες από αυτές που παρέχουν τα Πανεπιστήμια. Αυτό ισχύει γιατί στα ΙΕΚ αποκτάς μια πολύ εξειδικευμένη ειδικότητα και μπορείς βγεις στην αγορά εργασίας και να ασκήσεις άμεσα κάποιο επάγγελμα. (Συν. 4)

Θα μιλήσω πάλι με βάση τη δική μου εμπειρία και κάποιων συμφοιτητών μου που κρατάμε μέχρι σήμερα επαφή και ξέρω ότι εργάζονται. Θεωρώ ότι τα ΙΕΚ παρέχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες κυρίως λόγω των ειδικοτήτων που έχουν. Αναλόγως με τις ανάγκες και τις ελλείψεις που υπάρχουν στην αγορά εργασίας προωθούνται και οι αντίστοιχες ειδικότητες. Έτσι μπορείς να βρεις γρηγορότερα δουλειά. Και πιο εύκολα. (Συν. 5)

Είμαι σύμφωνη ότι τα ΙΕΚ παρέχουν ευκαιρίες στους αποφοίτους καθώς μπορούν να αποκατασταθούν επαγγελματικά στα πρώτα τους βήματα. Αν και εγώ δεν εργάζομαι τώρα ως βοηθός φαρμακείου, όταν έψαχνα εργασία στο συγκεκριμένο αντικείμενο είχα δει ότι είναι μια ειδικότητα που έχει ζήτηση. (Συν. 6)

Οι επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ θεωρώ πως είναι πολύ καλές γιατί αποκτάς μια εξειδικευμένη ειδικότητα σε ένα σχετικά μικρό χρονικό διάστημα και μπορείς άμεσα να ψάξεις και να βρεις στην αγορά εργασίας αυτό που σου ταιριάζει. (Συν. 9)

Από κάποιους συνεντευξιαζόμενους, αναφορά γίνεται στη σημαντικότητα της πρακτικής άσκησης και τη συνεργασία των ΙΕΚ με ιδιωτικούς φορείς του επιχειρηματικού κλάδου.

Η άποψή μου είναι πως τα ΙΕΚ παρέχουν αρκετές επαγγελματικές ευκαιρίες στους απόφοιτους τους καθώς τους μεταδίδουν γνώσεις που χρειάζονται για να μπορέσουν να εργαστούν πάνω σε αυτό που σπούδασαν. Αυτό επιτυγχάνεται χάρη στα μαθήματα που διδάσκονται στα ΙΕΚ αλλά στην πρακτική άσκηση που υλοποιούν οι φοιτητές. Επίσης, πολλά ΙΕΚ διατηρούν σχέσεις με επιχειρήσεις στον επιχειρηματικό κλάδο, πράγμα που μπορεί να βοηθήσει τους φοιτητές να εισέλθουν πιο εύκολα στην αγορά εργασίας. (Συν. 8)

Η άποψη μου πάνω σε αυτό όπως το βλέπω και εγώ, είναι ότι τα ΙΕΚ παρέχουν επαγγελματικές ευκαιρίες στους μαθητευόμενους, καθώς τα μαθήματα και η πρακτική άσκηση τους βοηθάει να βγουν έτοιμοι στον χώρο εργασίας. Ένα βασικό είναι πως τα ΙΕΚ συνεργάζονται με διάφορες εταιρίες, επιχειρήσεις, που βοηθάνε τους απόφοιτους τόσο στην πρακτική όσο και στην μετέπειτα επαγγελματική εξέλιξη τους. (Συν. 10)

Τέλος, μια συνεντευξιαζόμενη σχολιάζει και άλλους παράγοντες που ενισχύουν την επαγγελματική επιτυχία, όπως οι οικονομικές συνθήκες που επικρατούν, η ζήτηση σε τοπικό επίπεδο και τα κίνητρα και προσπάθειες των ίδιων των αποφοίτων των ΙΕΚ.

Η άποψή μου είναι πως τα ΙΕΚ παρέχουν πολλά πλεονεκτήματα αλλά και επαγγελματικές ευκαιρίες στους απόφοιτους τους, όμως η επιτυχία εξαρτάται από άλλους παράγοντες. Αυτοί είναι η ποιότητα της εκπαίδευσης, η οικονομική κατάσταση της χώρας και η τοπική αναζήτηση για προσωπικό και τέλος η δέσμευση των φοιτητών και η προσπάθειά τους για απόκτηση επιπλέον προσόντων και εμπειρίας, είναι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την επιτυχία τους στην ανεύρεση εργασίας. (Συν. 7)

Συμπεράσματα

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση παρά την οικονομική κρίση και τα σημαντικά προβλήματα που ταλανίζουν ευρύτερα τον εκπαιδευτικό χώρο, εμφανίζει μια δυναμική που εξηγείται τόσο από τα υπάρχοντα αδιέξοδα όσο και από την προσδοκία και την επιτακτική ανάγκη για πρόσβαση στην αγορά εργασίας (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021). Η σημαντικότητα της ΕΕΚ υπογραμμίζεται από την υιοθέτηση και υλοποίηση πολιτικών και νομοθετικών σχεδίων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, με τη δημιουργία των ΙΕΚ στην Ελλάδα να αποτελεί ένα μέσο ανταπόκρισης στην αυξανόμενη ανάγκη για επαγγελματική κατάρτιση και σύνδεση με την αγορά εργασίας, καλύπτοντας ένα κενό στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Ιδιαίτερα η αρχική ΕΕΚ παρά τα σημαντικά προβλήματα και τη χαμηλή αποτελεσματικότητα σε ορισμένους επιμέρους δείκτες, διατηρεί σημαντική ελκυστικότητα και προσδοκίες για πρόσβαση στην αγορά εργασίας (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021). Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για κριτική ανάλυση και ερμηνεία της δυναμικής της. Μέσω της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας και της ενίσχυσης της σύνδεσης με την αγορά εργασίας, η αρχική ΕΕΚ δύναται να εδραιωθεί ως αξιόπιστη επιλογή για επαγγελματική εξειδίκευση και κοινωνική ένταξη.

Εξετάζοντας συγκεκριμένα την περίπτωση των ΙΕΚ μπορούμε να συμπεράνουμε ότι παρά τις αλλαγές που έχουν υποστεί, ο βασικός σκοπός τους παραμένει σταθερός: η παροχή κατάλληλων εφοδίων στους/τις σπουδαστές/τριες, ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν με επιτυχία στην αγορά εργασίας. Ως εκ τούτου, αν υπάρχει εξέλιξη, βελτίωση και προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, τα ΙΕΚ μπορούν να αποτελέσουν μια αξιόπιστη επιλογή για όσους/ες επιθυμούν να αποκτήσουν χρήσιμες δεξιότητες και να χτίσουν μια επιτυχημένη καριέρα (IOBE, 2021). Η ποιοτική αναβάθμιση των προγραμμάτων κατάρτισης στα ΙΕΚ μπορεί να συμβάλει στην μείωση του χάσματος μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας και δύναται να αναδιαμορφώσει τον προσανατολισμό και τις προοπτικές του πεδίου, προσφέροντας πιο ουσιαστικές ευκαιρίες στους/τις σπουδαστές/τριες. Η υλοποίηση παρεμβάσεων, όπως η αναβάθμιση των οδηγών σπουδών, η ενίσχυση των υποδομών και του απαιτούμενου εξοπλισμού και η δημιουργία ενός δικτύου συνεργασιών με

επιχειρήσεις για υλοποίηση προγραμμάτων μαθητείας και πρακτικής άσκησης, μπορούν να βελτιώσουν τη δυναμική του πεδίου της επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας (Γούλας & Φωτόπουλος, 2021).

Η βελτίωση των ΙΕΚ και της ΕΕΚ γενικότερα κρίνεται επιτακτική ιδιαίτερα αν αναλογιστούμε ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ελκυστικότητας, καθώς τα ποσοστά νέων που την επιλέγουν είναι τα χαμηλότερα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Σημαντικό ρόλο στην χαμηλή ελκυστικότητα διαδραματίζουν αρνητικές αντιλήψεις που έχουν διαμορφωθεί για την ΕΕΚ σε βάθος χρόνου. Αυτές οι αντιλήψεις δεν βασίζονται στην ποιότητα ή αποτελεσματικότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, αλλά σε κοινωνικά στερεότυπα που την υποβαθμίζουν (Παϊδούση, 2016).

Με γνώμονα τα παραπάνω, κρίθηκε σημαντικό να διερευνηθούν οι απόψεις αποφοίτων των ΙΕΚ αναφορικά με την επαγγελματική τους εκπαίδευση και απασχόληση. Για τον λόγο αυτό διεξήχθη ποιοτική έρευνα με συνεντεύξεις σε 10 απόφοιτους/ες του ΙΕΚ Φλώρινας. Με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα, τα ερευνητικά δεδομένα αναλύθηκαν και ταξινομήθηκαν σε τρεις θεματικούς άξονες: α) ο ρόλος της επαγγελματικής εκπαίδευσης στην επαγγελματική αποκατάσταση, β) η εμπειρία φοίτησης στα ΙΕΚ και γ) η αξιολόγηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης στα ΙΕΚ.

Τα αποτελέσματα της έρευνας σε σχέση με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα «πως βοήθησε η επαγγελματική εκπαίδευση την επαγγελματική αποκατάσταση των συμμετεχόντων» δείχνουν ότι οι σπουδές στο ΙΕΚ βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας. Το εύρημα αυτό επιβεβαιώνεται τόσο από τις απαντήσεις τους όσο και από το γεγονός ότι οι επτά από τους δέκα συμμετέχοντες εργάζονται πάνω στο αντικείμενο σπουδών τους. Η εργασιακή αποκατάσταση αναδείχθηκε και ως ένας από τους βασικότερους λόγους επιλογής του αντικειμένου επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ως προς το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα «πως αξιολογούν οι συμμετέχοντες την εμπειρία τους στο ΙΕΚ Φλώρινας», τα ευρήματα που προέκυψαν δείχνουν μια γενική ικανοποίηση των συμμετεχόντων από την παρεχόμενη κατάρτιση στο ΙΕΚ. Οι συμμετέχοντες αξιολογούν επίσης θετικά τα μαθήματα, τους εκπαιδευτές και τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν για την άσκηση του επαγγέλματος. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην πρακτική άσκηση, η οποία αξιολογείται από τους συμμετέχοντες ως η σημαντικότερη διαδικασία καθώς τους εξοικειώνει με το

εργασιακό περιβάλλον και τους προετοιμάζει για την αγορά εργασίας. Επιπλέον, με βάση τις απαντήσεις των συμμετεχόντων αναδείχθηκαν και κάποιες προτάσεις για βελτίωση, όπως η αξιοποίηση σύγχρονων εκπαιδευτικών εργαλείων και η αύξηση των ωρών πρακτικής.

Αναφορικά με το τρίτο ερευνητικό ερώτημα «πως αξιολογούν οι συμμετέχοντες το ΙΕΚ Φλώρινας και τις παροχές του», οι συμμετέχοντες στην έρευνα επισήμαναν αρκετά πλεονεκτήματα της ΕΕΚ που παρέχεται από τα ΙΕΚ, όπως η ποικιλία ειδικοτήτων, η προσφορά στοχευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων, η εξειδίκευση, η άμεση σύνδεση με την αγορά εργασίας και η δυνατότητα πρακτικής άσκησης. Το ίδιο θετικές ήταν και οι απόψεις των συμμετεχόντων ως προς τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους απόφοιτους. Η πρακτική άσκηση και η εστίαση στην τεχνογνωσία φαίνεται να θεωρούνται πλεονεκτήματα σε σχέση με την ακαδημαϊκή εκπαίδευση, καθώς προσφέρουν μεγαλύτερη σύνδεση με ζήτηση που υπάρχει στην αγορά εργασίας.

Συνοψίζοντας τις απαντήσεις των συμμετεχόντων στην παρούσα έρευνα, αναδεικνύονται οι θετικές απόψεις των αποφοίτων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση που παρέχεται στο πλαίσιο των ΙΕΚ. Η παροχή εξειδικευμένης γνώσης σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις της εκάστοτε ειδικότητας και η αύξηση των προοπτικών εύρεσης εργασίας φαίνεται ότι είναι οι κύριοι παράγοντες που διαμορφώνουν τις απόψεις και αντιλήψεις για τα ΙΕΚ και το πρόγραμμα σπουδών τους.

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν ως έναν βαθμό και με αντίστοιχες πρόσφατες μελέτες που δείχνουν, τόσο μια μεγαλύτερη στροφή προς την ΕΕΚ όσο και μεγαλύτερη ικανοποίηση των σπουδαστών από την εκπαιδευτική τους εμπειρία στα ΙΕΚ και τα εφόδια που αποκτούν από αυτήν (Αλιφέρης, 2018· Αυγερινόπουλος, 2020· Γούλας & Φωτόπουλος, 2021). Ιδιαίτερα σημαντικό είναι επίσης το γεγονός ότι τα πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα δείχνουν ότι η συμμετοχή των αποφοίτων ΙΕΚ στο σύνολο του εργατικού δυναμικού της χώρας αυξάνεται σταδιακά κάθε χρόνο την τελευταία δεκαετία (ΕΟΠΠΕΠ, 2021).

Με την παρούσα μελέτη επιχειρήθηκε να καλυφθεί ένα ερευνητικό κενό που παρατηρείται αναφορικά με την αρχική ΕΕΚ και πως αυτή συνδέεται με την απασχόληση. Μέσα από τη διερεύνηση των στάσεων και αντιλήψεων αποφοίτων του

ΙΕΚ Φλώρινας αναφορικά με την επαγγελματική τους εκπαίδευση και απασχόληση προέκυψαν σημαντικά ευρήματα που υποδεικνύουν ότι το υπό μελέτη φαινόμενο χρήζει παραπάνω έρευνας. Ως εκ τούτου προτείνεται η διεξαγωγή μελλοντικής έρευνας σε μεγαλύτερο δείγμα ή/και διαφορετικής ερευνητικής μεθοδολογίας, ώστε να αναδειχθούν πιο ολοκληρωμένα συμπεράσματα και περαιτέρω σημαντικά ζητήματα.

Βιβλιογραφία

Αλιφέρης, Π. (2018). *Τα Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.ΙΕΚ) στην Ελλάδα την περίοδο 2010 – 2017 : Μελέτη Ικανοποίησης εκπαιδευτικών αναγκών και προοπτικές προώθησης στην αγορά εργασίας* (Διπλωματική εργασία). Πάτρα: ΕΑΠ.

Ansari, A., Vahdat, R. & Alishahi, A.G. (2023). Effective model of technical and vocational education on the labor market. *International Journal of Nonlinear Analysis and Applications*, 14 (1), 2557–2570. <http://dx.doi.org/10.22075/ijnaa.2022.6558>

Αυγερινόπουλος, Π. (2020). *Δημόσια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΔΙΕΚ) και Αγορά Εργασίας: Διερεύνηση των Απόψεων Αποφοίτων Δημόσιων ΙΕΚ της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας για τη Σχέση Κατάρτισης και Απασχόλησης* (Διπλωματική εργασία). Πάτρα: ΕΑΠ.

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.

Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5th ed.). Oxford University Press.

Γούλας, Χ. & Φωτόπουλος, Ν. (2021). *ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ. Εμπειρική και συγκριτική διερεύνηση των όρων μετάβασης αποφοίτων ΙΕΚ στην απασχόληση: Προκλήσεις και στρατηγικά διακυβεύματα*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ-ΓΣΕΕ.

CEDEFOP (2013). *Labour Market Outcomes of Vocational Education in Europe: Evidence from the European Union Labour Force Survey*. CEDEFOP: Thessaloniki.

CEDEFOP (2018). *Apprenticeship review: Greece. Modernising and expanding apprenticeships in Greece*. Luxembourg Publications Office

Choi, S. J., Jeong, J. C., & Kim, S. N. (2019). Impact of vocational education and training on adult skills and employment: An applied multilevel analysis. *International Journal of Educational Development*, 66, 129–138. doi:10.1016/j.ijedudev.2018.09.007

Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΔΜ (2015). *Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας 2015-2019*. Ανακτήθηκε από <https://www.pdm.gov.gr/wp-content/uploads/2016/02/sxedio-stratigikou-sxediasmou-pdm-2015-2019.pdf>

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ) (2021). *Σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας 2021-2027*. Ανακτήθηκε από <https://pepdm.gr/images/Wb/A5PEP/050/07/04.pdf>

ΕΟΠΠΕΠ (2015). *Δίπλωμα ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ, ΕΠΙΠΕΔΟΥ 5 – Ι.Ε.Κ.* Ανακτήθηκε από <https://proson.eoppep.gr/el/QualificationTypes/Details/56>

ΕΟΠΠΕΠ (2021). «Παρακολούθηση της πορείας των αποφοίτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) στην αγορά εργασίας». *Αποτελέσματα της έρευνας πεδίου από τη διακίνηση των ερωτηματολογίων στους/στις αποφοίτους ΙΕΚ και στις επιχειρήσεις*. Ανακτήθηκε από https://www.alfavita.gr/sites/default/files/2021-05/apotelesmata_ereunas_apofoiton_IEK.pdf

European Commission (2024). *Vocational education and training initiatives*. Ανακτήθηκε από <https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/about-vocational-education-and-training>

Eurydice (2023). *Οργάνωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος και της Δομής του*. Ανακτήθηκε από <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/el/national-education-systems/greece/organosi-toy-ekpaideytikoy-systimatos-kai-tis-domis-toy>

Eurydice (2023). *Επικύρωση της Μη τυπικής και Άτυπης Μάθησης*. Ανακτήθηκε από <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/el/national-education-systems/greece/epikyrosi-tis-mi-typikis-kai-atypis-mathisis>

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2020). *Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020/C 417/01)*. Ανακτήθηκε από [https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020H1202\(01\)&from=E N#ntr23- C_2020417EL.01000101-E0023](https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32020H1202(01)&from=E N#ntr23- C_2020417EL.01000101-E0023)

Galata, V. (2017). *The changing nature and role of vocational education and training in Europe. WORK ASSIGNMENT 2 External factors influencing VET - Understanding the National Policy Dimension: Country Case Studies. Case study focusing on Greece*. Ανακτήθηκε από https://www.cedefop.europa.eu/files/greece_cedefop_changing_nature_of_vet_-_case_study.pdf

Hampf, F., & Woessmann, L. (2017). *Vocational vs. General Education and employment over the life cycle: New evidence from PIAAC*. CESifo Economic Studies. doi:10.1093/cesifo/ifx012

Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) (2021). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα*. Αθήνα: IOBE.

INSETE Intelligence (2019). *Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας*. Ανακτήθηκε από <https://insete.gr/wp-content/uploads/2020/04/%CE%A0%CE%B5%CF%81%CE%B9%CF%86%CE%AD%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B1-%CE%94%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%9C%CE%B1%CE%BA%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82.pdf>

Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, Μ. (2015). *Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας Εφαρμογές στην Ψυχολογία και την Εκπαίδευση*. Αθήνα: ΣΕΑΒ.

Κωτσίκης, Ε. (2002). *Εισαγωγή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση*. Αθήνα: Έλλην.

Lee, K. W., Kim, D. H., & Lee, H. K. (2016). Is the meister vocational high school more cost-effective? *International Journal of Educational Development*, 51, 84–95. doi:10.1016/j.ijedudev.2016.07.003

Μαντζούκας, Σ. (2007). Ποιοτική έρευνα σε έξι εύκολα βήματα: Η επιστημολογία, οι μέθοδοι και η παρουσίαση. *Νοσηλευτική*, 46, (1), 236-246.

Mason, J. (2003). *Η Διεξαγωγή της Ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μπαλάσκα, Θ. (2020). *Τα κίνητρα και οι επιμορφωτικές ανάγκες των εκπαιδευόμενων στα δημόσια Ι.Ε.Κ. Μελέτη περίπτωσης στο Δ.Ι.Ε.Κ. Βόνιτσας στο νομό Αιτωλοακαρνανίας* (Διπλωματική εργασία). Πάτρα: ΕΑΠ.

Νέα Φλώρινα (2023). *Ο μόνιμος πληθυσμός της Π.Ε. Φλώρινας κατά δήμο και δημοτική κοινότητα*. Ανακτήθηκε από <https://neafiorina.gr/2023/04/o-monimos-plithysmos-tis-p-e-florinas-kata-dimo-kai-dimotiki-koinotita/>

Νεκτάριος, Μ., Καρκαλάκος, Σ., Πλέσσα-Παπαδάκη, Α., Θεοδωρίδου, Α. & Χηνοπούλου, Ε. (2022). *Αποτελεσματικότητα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στην Ελλάδα*. Αθήνα: Διανέοσις.

Παϊδούση, Χ. (2016). *Ελκυστικότητα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης: κοινωνικές και έμφυλες διαστάσεις*. Αθήνα: Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού.

Poultidou, S. (2020). Transitioning from School to Workplace in Greece and Sweden: The challenges of Secondary and Post - Secondary Vocational Education and Training. *Comparative and International Education Review*, 25, 46-68

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) (2020). *Μεταρρύθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: Κλειδί για ένα νέο παραγωγικό πρότυπο με καλύτερες και περισσότερες δουλειές για τους νέους*. Ανακτήθηκε από https://www.sev.org.gr/wp-content/uploads/2021/01/SR_EEK_Draft_final_new.pdf

Τσιώλης, Γ. (2018). Θεματική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων. Στο Γ. Ζαϊμάκης (Επιμ.), *Ερευνητικές διαδρομές στις Κοινωνικές Επιστήμες. Θεωρητικές – Μεθοδολογικές Συμβολές και Μελέτες Περίπτωσης* (σσ. 97-125). Πανεπιστήμιο Κρήτης – Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής έρευνας. Ανακτήθηκε από <https://www.researchgate.net/publication/329363823>

Wikipedia (2024). *Νομός Φλώρινας*. Ανακτήθηκε από https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A6%CE%BB%CF%8E%CF%81%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CF%82

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (2021). *Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας*. Ανακτήθηκε από https://www.minedu.gov.gr/publications/docs2020/%CE%A3%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CC%81_%CE%A3%CF%87%CE%B5%CC%81%CE%B4%CE%B9%CE%BF_EEK%CE%94%CE%92%CE%9C_2021-11-30.pdf

Zarifis, G. K. (2016). *Country profiles of formal and nonformal adult education opportunities in literacy, numeracy and other skills: Greece*. Background paper prepared for the 2016 Global education monitoring report, Education for people and planet: creating sustainable futures for all. UNESCO.

Zikos, N. (2022). Post-secondary/vocational education in Greece. *Culture - Journal of Culture in Tourism, Art and Education*, 2(1), 20-26.

https://www.ekdd.gr/ekdda/files/ergasies_esdd/14/13/528.pdf

<https://proson.eoppep.gr/el/QualificationTypes/Details/56>

<https://www.dypa.gov.gr/statistika?tab=statistika-stoikhia&tab2=sighkentrotiki-pinakes-eghgheghrammenis-anerghias-ana-etos&tab3=>

Παράρτημα Α'

Οδηγός Συνέντευξης

1ος άξονας – Εκπαίδευση

1. Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
2. Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;

2ος άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

3. Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;
4. Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;
5. Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;

3ος άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

6. Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένατε;
7. Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες σας;
8. Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;

4ος άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

9. Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;
10. Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Παράρτημα Β'

Συνεντεύξεις

Συν.1

Ηλικία: 31

Φύλο: Άντρας

Εκπαίδευση: Security

Τόπος κατοικίας: Αθήνα

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
- Απάντηση: Security (προσωπικό ασφαλείας)
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
- Απάντηση: Όχι

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;

Απάντηση: Επέλεξα τον κλάδο security(προσωπικό ασφαλείας) γιατί ανέκαθεν με διέφερε. Ζούμε σε μία εποχή όπου η προστασία των περουσσιακών στοιχείων είναι εξαιρετικά σημαντική. Το σίγουρο είναι ότι το προσωπικό ασφαλείας δεν περιορίζεται σε μια δουλειά γραφείου.

- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;
- Απάντηση: Εργάζομαι επαγγελματικά ως security σε εργοτάξιο μεγάλης πολυεθνικής που ειδικεύεται στις Α.Π.Ε

- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
- Απάντηση: Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν σε ένα ποσοστό στην ανεύρεση εργασίας. Μέσω του ΙΕΚ έγινε η αρχή στην επαγγελματική μου καριέρα.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;
- Απάντηση: Το ΙΕΚ σου παρέχει την κατάρτιση αρκεί να δείξεις ενδιαφέρον στον κλάδο που πρόκειται να ασχοληθείς.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;
- Απάντηση: Πιστεύω πως ο χρόνος και το ωράριο δεν βοήθησαν στο να εκπληρωθούν οι προσδοκίες μου, όπως και ο μη σύγχρονος τρόπος εκπαίδευσης.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;

Απάντηση: Πιστεύω πως δεν με βοήθησε τόσο το θεωρητικό κομμάτι της εκπαίδευσης όσο το πρακτικό.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;
Απάντηση: Η πληθώρα των ειδικοτήτων είναι τέτοια που ένας υποψήφιος σπουδαστής μπορεί να διαλέξει ότι θεωρεί πιο ενδιαφέρον γιαυτόν. Η επαγγελματική κατάρτιση πιστεύω πως κρίνεται ανάλογα με τον εκπαιδευόμενο και την απορρόφηση που έχει η ειδικότητα του.
- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;
Απάντηση: Το ΙΕΚ πιστεύω πως μπορεί να σου προσφέρει επαγγελματικές ευκαιρίες λόγω του μεγάλου φάσματος ειδικοτήτων. Κυρίως θεωρώ πως οι ευκαιρίες βρίσκονται στα τεχνικά επαγγέλματα, λόγω της ανάγκης που επικρατεί στην αγορά.

Συν. 2

Ηλικία: 29

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση:

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1 ος άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
- Απάντηση: Κομμωτής, τεχνικός περιποίησης κόμης
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
- Απάντηση: Όχι

2 ος άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;

Απάντηση: Επέλεξα τον κλάδο κόμμωσης, καθώς μ'αρέσει ερασιτεχνικά να κάνω χτενίσματα στην καθημερινότητά μου και με ενδιέφερε να μάθω επαγγελματικές τεχνικές πάνω σ' αυτόν το τομέα.

- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;

Απάντηση: Όχι.

- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
- Απάντηση: Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν αρκετά στο να ξεκινήσω εργαστώ έστω ως βοηθός και να κάνω μια αρχή στην επαγγελματική μου καριέρα.

3 ος άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρέιχαν την κατάρτιση που αναμένετε;

Απάντηση: Ναι έμεινα αρκετά ευχαριστημένη από την εκπαίδευση και πιστεύω πως το ΙΕΚ δίνει καλές βάσεις.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;

Απάντηση: Πιστεύω πως οι προσδοκίες μου εκπληρώθηκαν σε μεγάλο βαθμό, αλλά θα μπορούσαν να υπάρχουν και πιο σύγχρονα εργαλεία στον τομέα που ήμουν.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;
Απάντηση: Πιστεύω πως τα μαθήματα στο ΙΕΚ με βοήθησαν αρκετά στην απόκτηση βασικών τεχνικών που χρησιμεύουν στο επάγγελμα μου.

4 ος άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση:

Τα ΙΕΚ αποβλέπουν στη συντήρηση, ανανέωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων των ανέργων που χρειάζονται εξειδίκευση, ώστε να αναζητήσουν εργασία, και των εργαζομένων που επιθυμούν την επαγγελματική εξέλιξη.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Πιστεύω πως τα ΙΕΚ δίνουν αρκετές ευκαιρίες για να ξεκινήσουν οι απόφοιτοι έστω σαν βοηθοί στον κλάδο τους και να εξελιχθούν μετέπειτα.

Συν. 3

Ηλικία: 27

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση: Τεχνικός μαγειρικής Τέχνης- Αρχιμάγειρας

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση: Τεχνικός μαγειρικής Τέχνης- Αρχιμάγειρας (chef)
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
Απάντηση: Όχι, δεν είχα φοιτήσει σε άλλο κλάδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;
Απάντηση: Επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο αρχικά για το δημιουργικό του κομμάτι και φυσικά λόγω της μεγάλης απορροφητικότητας που σου εγγυάται άμεση επαγγελματική αποκατάσταση.

Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;

Απάντηση: Εργάζομαι περίπου ένα χρόνο στο κομμάτι της εστίασης ως μαγείρισσα.

- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
Απάντηση: Οι σπουδές μου με βοήθησαν στο κομμάτι του βιογραφικού όπου πρόσθεσα το πτυχίο του ΙΕΚ. Στην συνέχεια έψαξα μόνη μου τον χώρο και την κουζίνα που μου ταιριάζει και θέλω να ασχοληθώ.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;

Απάντηση: Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν να κάνω την αρχή της καριέρας μου πάνω στην μαγειρική. Στην συνέχεια, θεωρώ πως αν δεν το ψάξεις, δεν το κυνηγήσεις και δεν έχεις στόχο την εξέλιξη σου. Σύμφωνα με τους στόχους μου, δεν θεωρώ πως με το πτυχίο του ΙΕΚ μπορείς να έχεις ανώτατες γνώσεις.

Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;

Απάντηση: Τα μαθήματα σίγουρα βοήθησαν για τις βασικές γνώσεις, στην συνέχεια όμως χρειάζεται το πρακτικό κομμάτι και οι εμπειρίες που μαζεύεις μέσα από αυτό.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;

Απάντηση: Είμαι αρκετά ευχαριστημένος με τα μαθήματα που παρακολούθησα και πιστεύω πως ήταν χρήσιμα.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση: Η επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχει το ΙΕΚ είναι μια καλή βάση στις γνώσεις σου πάνω στον κλάδο που έχεις επιλέξει να φοιτήσεις.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Δεν πιστεύω πως δίνουν εύκολα επαγγελματικές ευκαιρίες και για αυτό αποφάσισα να το ψάξω μόνη μου περισσότερο.

Συν. 4

Ηλικία: 25

Φύλο: Άντρας

Εκπαίδευση: Στέλεχος προστασίας προσώπων και υποδομών- Security

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1^{ος} άξονας –εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;

Απάντηση: Στην ειδικότητα του « Στέλεχος προστασίας προσώπων και υποδομών- Security»

Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;

Απάντηση: Όχι ήμουν απόφοιτος γενικού λυκείου

2^{ος} άξονας-Επαγγελματική κατάρτιση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;

Απάντηση: Ναι. Σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και τους καινούργιους κανονισμούς ασφάλειας και προστασίας, η ειδικότητα αυτή έχει πολύ ζήτηση και πολύ καλή επαγγελματική αποκατάσταση. Πιστοποίηση για τη συγκεκριμένη ειδικότητα δεν μπορείς να πάρεις από πουθενά εκτός από τα ΙΕΚ.

- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;

Απάντηση: Εργάζομαι πάνω σε αυτή την ειδικότητα και συγκεκριμένα σαν security σε μια αποθήκη δομικών υλικών.

- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;

Απάντηση: Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν πάρα πολύ γιατί μέσω της πρακτικής που έκανα βρήκα αμέσως δουλειά.

3^{ος} άξονας- Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένατε;

Απάντηση: Οι σπουδές μας στο ΙΕΚ ήταν σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματικές ικανοποιητικές και μου έδωσαν την κατάρτιση που ήθελα.

Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;

Απάντηση: Οι σπουδές μου εκπλήρωσαν τις προσδοκίες μου σε ικανοποιητικό βαθμό τόσο στη θεωρία όσο και στην πρακτική εξάσκηση.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;

Απάντηση: Τα μαθήματα που παρακολούθησα στο ΙΕΚ μου παρείχαν χρήσιμα εφόδια για το επάγγελμά μου. Νιώθω ότι πήρα γνώσεις σημαντικές για τη μετέπειτα πορεία μου και δεξιότητες που σίγουρα μου χρειάστηκαν στο εργασιακό περιβάλλον

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση: Πιστεύω ότι η επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι ικανοποιητικού επιπέδου γιατί γίνεται άμεση και γρήγορη απορρόφηση στην αγορά εργασίας. Επίσης τα ΙΕΚ παρέχουν επαγγελματική κατάρτιση που δεν μπορείς να τις αποκτήσεις από άλλους φορείς, π.χ. ΕΠΑΛ, Πανεπιστήμια. Επίσης τα ΙΕΚ προσφέρουν πολύ μεγάλη εξειδίκευση σε συγκεκριμένες ειδικότητες που δεν υπάρχουν στην ανώτερη εκπαίδευση.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Οι επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι πολύ καλύτερες από αυτές που παρέχουν τα Πανεπιστήμια. Αυτό ισχύει γιατί στα ΙΕΚ αποκτάς μια πολύ εξειδικευμένη ειδικότητα και μπορείς βγεις στην αγορά εργασίας και να ασκήσεις άμεσα κάποιο επάγγελμα.

Συν. 5

Ηλικία: 25

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση: Φυσικοθεραπεία

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1^{ος} άξονας –εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση: Στην ειδικότητα του φυσιοθεραπευτή

Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;

Απάντηση: Όχι ήμουν απόφοιτη γενικού λυκείου

2^{ος} άξονας-Επαγγελματική κατάρτιση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;

Απάντηση: Ναι, σύμφωνα με τα καινούργια δεδομένα ο κλάδος της φυσιοθεραπείας έχει πολύ ζήτηση και πολύ καλή επαγγελματική αποκατάσταση .

- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;

Απάντηση: Εργάζομαι πάνω σε αυτή την ειδικότητα και συγκεκριμένα σαν βοηθός φυσιοθεραπευτή.

- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;

Απάντηση: Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν πάρα πολύ γιατί μέσω της πρακτικής που έκανα βρήκα δουλειά.

3^{ος} άξονας- Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;

Απάντηση: Η αλήθεια είναι ότι ήμουν πολύ επιφυλακτική απέναντι στα ΙΕΚ όταν αποφάσισα να φοιτήσω εκεί. Δεν περίμενα ότι η φοίτηση εκεί θα ήταν αρκετή ως κατάρτιση αλλά στην πορεία κατάλαβα ότι έκανα λάθος. Συνολικά θεωρώ ότι οι σπουδές στο συγκεκριμένο ΙΕΚ μου παρείχαν την κατάρτιση που ήθελα στον τομέα της φυσικοθεραπείας.

Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;

Απάντηση: Τα μαθήματα εκπλήρωσαν τις προσδοκίες μου σε μεγάλο βαθμό αλλά θα ήθελα περισσότερες ώρες πρακτική κατάρτιση

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;

Απάντηση: Σίγουρα μου έδωσαν εφόδια. Ειδικά για τώρα που βρίσκομαι στην αρχή της επαγγελματικής μου καριέρας και δεν έχω μεγάλη εμπειρία.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση: Αν κρίνω από τη δική μου εμπειρία θεωρώ ότι τα ΙΕΚ παρέχουν ένα καλό επίπεδο σπουδών. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι σε προετοιμάζουν για το επάγγελμα που θέλεις να ακολουθήσεις και αυτό με τη σειρά του βοηθάει στην άμεση και γρήγορη απορρόφηση στην αγορά εργασίας.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Θα μιλήσω πάλι με βάση τη δική μου εμπειρία και κάποιων συμφοιτητών μου που κρατάμε μέχρι σήμερα επαφή και ξέρω ότι εργάζονται. Θεωρώ ότι τα ΙΕΚ παρέχουν περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες κυρίως λόγω των ειδικοτήτων που έχουν. Αναλόγως με τις ανάγκες και τις ελλείψεις που υπάρχουν στην αγορά εργασίας προωθούνται και οι αντίστοιχες ειδικότητες. Έτσι μπορείς να βρεις γρηγορότερα δουλειά. Και πιο εύκολα.

Συν. 6

Ηλικία: 27

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση: Βοηθός Φαρμακοποιού

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση: Ολοκλήρωσα τις σπουδές μου στο κλάδο του ΙΕΚ ως βοηθός φαρμακοποιού
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
Απάντηση: Όχι δεν είχα φοιτήσει προηγουμένως σε κάποιο άλλο κλάδο.

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;
Απάντηση: Επέλεξα το συγκεκριμένο κλάδο με βάση το ότι ήθελα να ασχοληθώ με παραϊατρικά επαγγέλματα και να έχω γνώσεις για την υγεία.
- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;
Απάντηση: Όχι δεν εργάζομαι στο τομέα που εκπαιδεύτηκα.
- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
Απάντηση: Όχι δεν με βοήθησαν ιδιαίτερα καθώς μέχρι και σήμερα δεν έχω εργαστεί πάνω σε αυτό το τομέα.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;
Απάντηση: Ναι το ΙΕΚ μας έδωσε τις απαραίτητες γνώσεις για να κάνουμε την θεωρία πράξη σε ένα αντίστοιχο φαρμακείο σαν βοηθοί.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;
Απάντηση: Ναι τα μαθήματα στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες καθώς μας παρείχαν και τη θεωρία και τα εργαστήρια για τα πειράματα που πραγματοποιούσαμε. Νομίζω βέβαια ότι το σημαντικό κομμάτι ήταν οι καθηγητές. Ήταν όλοι πολύ πρόθυμοι όχι μόνο να μας διδάξουν αλλά και να μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Αυτό με βοήθησε πολύ να καταλάβω πως λειτουργεί το εργασιακό περιβάλλον.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;
Απάντηση: Θεωρώ πως τα μαθήματα που παρακολουθούσα στο ΙΕΚ ήταν χρήσιμα καθώς οι γνώσεις που μας παρείχαν έδιναν τις βάσεις για να εργαστούμε.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση: Η επαγγελματική κατάρτιση που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι σε αξιόλογο επίπεδο αλλά με την πάροδο του χρόνου χρειάζονται αλλαγές για να είναι ανανεωμένες και πιο ευρείς οι γνώσεις.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Είμαι σύμφωνη ότι τα ΙΕΚ παρέχουν ευκαιρίες στους αποφοίτους καθώς μπορούν να αποκατασταθούν επαγγελματικά στα πρώτα τους βήματα. Αν και εγώ δεν εργάζομαι τώρα ως βοηθός φαρμακείου, όταν έψαχνα εργασία στο συγκεκριμένο αντικείμενο είχα δει ότι είναι μια ειδικότητα που έχει ζήτηση.

Συν. 7

Ηλικία: 26

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση: Βοηθός Εργοθεραπείας

Τόπος κατοικίας: Θεσσαλονίκη

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση : Ολοκλήρωσα τις σπουδές μου στον κλάδο της εργοθεραπείας.
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
Απάντηση : Ναι, στον κλάδο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης.

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;
Απάντηση : Ο λόγος που επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ είναι πρωτίστως το ενδιαφέρον και η αγάπη προς την εργοθεραπεία σαν επάγγελμα, αλλά και η χαρά που μου προσφέρει το να βοηθάω τους συνανθρώπους μου στην εκπλήρωση των καθημερινών δραστηριοτήτων. Ταυτόχρονα, είναι ένα επάγγελμα με πολλές προοπτικές που πιστεύω πως μπορεί να με βοηθήσει να ανέλθω επαγγελματικά.
- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;
Απάντηση : Ναι, εργάζομαι σε κέντρο αποκατάστασης.
- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
Απάντηση : Η πιστοποίηση των σπουδών μου με βοήθησε να αναζητήσω θέσεις εργασίας, τις οποίες κατάφερα να κατακτήσω με ευκολία χάρη στις γνώσεις που προσκόμισα από το ΙΕΚ.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;
Απάντηση : Οι σπουδές μου στο ΙΕΚ με βοήθησαν αρκετά να αποκτήσω τις προαπαιτούμενες γνώσεις σχετικά με το επάγγελμα του βοηθού εργοθεραπείας. Έχοντας εμπειρία και από τις προηγούμενες σπουδές μου στο παιδαγωγικό, αυτό που κατάλαβα είναι ότι οι σπουδές στο ΙΕΚ είναι λιγότερο θεωρητικές και περισσότερο στοχευμένες στο επάγγελμα.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;

Απάντηση : Τα μαθήματα που παρακολούθησα στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες κατά 80%, καθώς θεωρώ πως αυτό που χρειάζεται για να φτάσει στο 100% και αφορά το πρακτικό κομμάτι είναι η συχνότερη επίσκεψη σε κέντρα αποκατάστασης, σε νοσοκομεία και ιδρύματα χρόνιων πασχόντων.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;
Απάντηση : Όσον αφορά το θεωρητικό κομμάτι θα έλεγα πως ναι καθώς μέσω των μαθημάτων έμαθα πολλά και χρήσιμα πράγματα, απέκτησα νέες γνώσεις που με έχουν βοηθήσει να γίνω ολοένα και καλύτερη στο επάγγελμά μου. Το πιο σημαντικό όμως ήταν το πρακτικό κομμάτι γιατί μου έδειξε πως ακριβώς είναι η ειδικότητα που θέλω να ακολουθήσω.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση : Η άποψή μου για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ είναι κυρίως θετική καθώς τα πράγματα που μπορείς να μάθεις όταν φοιτάς σε μια ειδικότητα ενός ΙΕΚ είναι πολλά. Συγκεκριμένα, μέσω των διαφόρων μαθημάτων που διδάσκονται διευρύνονται οι πνευματικοί ορίζοντες του ανθρώπου και αποκτώνται γνώσεις σχετικά με το επάγγελμα που θα εξασκήσει μελλοντικά. Επίσης, η εισαγωγή στην αγορά εργασίας είναι ευκολότερη καθώς αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες πολύ πιο σύντομα. Και η πρακτική άσκηση που τα ΙΕΚ συμπεριλαμβάνουν στο πρόγραμμά τους, παρέχουν στους φοιτητές ευκαιρίες για εφαρμογή των γνώσεών τους στον πραγματικό κόσμο.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;
Απάντηση : Η άποψή μου είναι πως τα ΙΕΚ παρέχουν πολλά πλεονεκτήματα αλλά και επαγγελματικές ευκαιρίες στους αποφοίτους τους, όμως η επιτυχία εξαρτάται από άλλους παράγοντες. Αυτοί είναι η ποιότητα της εκπαίδευσης, η οικονομική κατάσταση της χώρας και η τοπική αναζήτηση για προσωπικό και τέλος η δέσμευση των φοιτητών και η προσπάθειά τους για απόκτηση επιπλέον προσόντων και εμπειρίας, είναι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την επιτυχία τους στην ανεύρεση εργασίας.

Συν. 8

Ηλικία: 22

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση: Διασώστρια – Πλήρωμα Ασθενοφόρου

Τόπος κατοικίας: Καστοριά

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση: Τις σπουδές μου τις ολοκλήρωσα στον κλάδο της Διάσωσης – Πληρώματος Ασθενοφόρου.
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
Απάντηση: Όχι δεν έχω φοιτήσει σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;

Απάντηση: Ο κύριος λόγος που επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο είναι η επαγγελματική αποκατάσταση. Όμως, μου αρέσει και σαν επάγγελμα και μπορώ να φανταστώ τον εαυτό μου να το ασκώ μελλοντικά.

- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;
Απάντηση: Όχι ακόμα καθώς δεν έχει μεγάλο χρονικό διάστημα από όταν τελείωσα τις σπουδές μου.
- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
Απάντηση: Δεν έχω εργαστεί ακόμα αλλά από μια έρευνα που έκανα για ανεύρεση εργασίας, βρήκα πολλές ευκαιρίες.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;
Απάντηση: Ναι, οι σπουδές μου στο ΙΕΚ μου παρείχαν όλα όσα θα έπρεπε να ξέρω σχετικά με το επάγγελμα της διασώστριας σε ασθενοφόρο.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;
Απάντηση: Ναι, σε μεγάλο βαθμό εκπλήρωσαν τις προσδοκίες καθώς κάναμε και επισκέψεις στο ΕΚΑΒ και μας έδειξαν πολλά πράγματα σε πρακτικό κομμάτι.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;
Απάντηση: Ναι, μέσω της θεωρίας αλλά και της πρακτικής θεωρώ ότι απέκτησα τις γνώσεις που είναι απαραίτητες για την άσκηση του επαγγέλματος μου. Αν και δεν έχω εργαστεί ακόμα νομίζω ότι όσα διδάχτηκα θα μου φανούν χρήσιμα. Νιώθω και πιο σίγουρη για τον εαυτό μου οπότε σίγουρα η κατάρτισή μου έπαιξε ρόλο.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;
Απάντηση: Η άποψη μου είναι πως τα ΙΕΚ παρέχουν σωστή και ολοκληρωμένη εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς τα μαθήματα εστιάζουν στην απόκτηση των γνώσεων που απαιτούνται για την άσκηση του επαγγέλματος. Συνάμα, σ' αυτό συνεισφέρει και η πρακτική που ασκούν οι φοιτητές κατά την διάρκεια της φοίτησής τους.
- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;
Απάντηση: Η άποψή μου είναι πως τα ΙΕΚ παρέχουν αρκετές επαγγελματικές ευκαιρίες στους αποφοίτους τους καθώς τους μεταδίδουν γνώσεις που χρειάζονται για να μπορέσουν να εργαστούν πάνω σε αυτό που σπούδασαν. Αυτό επιτυγχάνεται χάρη στα μαθήματα που διδάσκονται στα ΙΕΚ αλλά στην πρακτική άσκηση που υλοποιούν οι φοιτητές. Επίσης, πολλά ΙΕΚ διατηρούν σχέσεις με επιχειρήσεις στον επιχειρηματικό κλάδο, πράγμα που μπορεί να βοηθήσει τους φοιτητές να εισέλθουν πιο εύκολα στην αγορά εργασίας.

Συν. 9

Ηλικία: 28

Φύλο: Άνδρας

Εκπαίδευση: Βοηθός Ραδιολογίας - Ακτινολογίας

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση: Ολοκλήρωσα τις σπουδές μου ως βοηθός Ραδιολογίας- Ακτινολογίας

- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
Απάντηση: Όχι, δεν έχω φοιτήσει σε άλλο κλάδο, ήμουν απόφοιτος λυκείου.

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;

Απάντηση: Ναι, πιστεύω πως με το πέρασμα των χρόνων η ραδιολογία και η ακτινολογία έχουν αρχίσει να έχουν μεγάλη απορρόφηση και επαγγελματική αποκατάσταση.

- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;

Απάντηση: Ναι, εργάζομαι σε ένα ιδιωτικό διαγνωστικό κέντρο στο οποίο έκανα και την πρακτική μου και έπειτα συνέχισα να εργάζομαι κανονικά.

- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;

Απάντηση: Βέβαια και με βοήθησαν, αφού μέσω της πρακτικής που έκανα βρήκα κατευθείαν και την δουλειά.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;

Απάντηση: Η αλήθεια είναι πως με βοήθησαν αρκετά και ήταν ικανοποιητικές. Και φαντάσου ότι στην αρχή δεν ήθελα καθόλου να πάω στο συγκεκριμένο ΙΕΚ.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;

Απάντηση: Τα μαθήματα που παρακολουθήσα εκπλήρωσαν τις προσδοκίες μου ως ένα βαθμό αλλά θα επιθυμούσα να κάνω περισσότερες ώρες πρακτική ώστε να έχω παραπάνω εμπειρία.

- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;

Απάντηση: Ναι, το θεωρητικό κομμάτι με βοήθησε πάρα πολύ να μάθω πολλά χρήσιμα πράγματα που αφορούν το ανθρώπινο σώμα και να μπορέσω να αντιμετωπίσω καταστάσεις ώστε να είμαι καλός σε αυτό που κάνω.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;

Απάντηση: Πιστεύω πως η επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που μας παρέχουν τα ΙΕΚ είναι ολοκληρωμένη, καθώς στοχεύουν στην απόκτηση γνώσεων για την άσκηση του επαγγέλματος. Σε αυτό το κομμάτι βοηθάει και πολύ η πρακτική η οποία σου ανοίγει ‘‘πόρτες’’.

- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Οι επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ θεωρώ πως είναι πολύ καλές γιατί αποκτάς μια εξειδικευμένη ειδικότητα σε ένα σχετικά μικρό χρονικό διάστημα και μπορείς άμεσα να ψάξεις και να βρείς στην αγορά εργασίας αυτό που σου ταιριάζει.

Συν. 10

Ηλικία: 23

Φύλο: Γυναίκα

Εκπαίδευση: Βοηθός Βρεφονηπιοκόμων

Τόπος κατοικίας: Φλώρινα

1^{ος} άξονας – Εκπαίδευση

- Σε ποιον κλάδο του ΙΕΚ ολοκληρώσατε τις σπουδές σας;
Απάντηση: Ολοκλήρωσα τις σπουδές μου ως βοηθός Βρεφονηπιοκόμου.
- Είχατε φοιτήσει προηγουμένως σε άλλο κλάδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;
Απάντηση: Όχι, δεν έχω φοιτήσει σε άλλο κλάδο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

2^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάσταση

- Επιλέξατε τον συγκεκριμένο κλάδο στο ΙΕΚ με βάση την επαγγελματική αποκατάσταση;
Απάντηση: Επέλεξα τον συγκεκριμένο κλάδο επειδή μου αρέσουν πολύ τα παιδιά.
- Εργάζεστε στον τομέα που εκπαιδευτήκατε;
Απάντηση: Ναι, εργάζομαι σε ένα παιδικό σταθμό στην Φλώρινα.
- Οι σπουδές στο ΙΕΚ σας βοήθησαν στην ανεύρεση εργασίας;
Απάντηση: Οι σπουδές στο ΙΕΚ με βοήθησαν πολύ στο να βρω γρήγορα και εύκολα δουλειά.

3^{ος} άξονας – Επαγγελματική κατάρτιση

- Οι σπουδές σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν την κατάρτιση που αναμένετε;
Απάντηση: Φυσικά, οι σπουδές στο ΙΕΚ μου πρόσφεραν ικανοποιητική εκπαίδευση και με βοήθησαν στα απαραίτητα πνευματικά εφόδια.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε στο ΙΕΚ εκπλήρωσαν τις προσδοκίες;
Απάντηση: Ναι σίγουρα. Τα μαθήματα και οι εκπαιδευτές και ο τρόπος που έκαναν τη διδασκαλία.
- Τα μαθήματα που παρακολουθήσατε κατά τη φοίτησή σας στο ΙΕΚ σας παρείχαν εφόδια χρήσιμα για το επάγγελμά σας;
Απάντηση: Ναι, ήταν ικανοποιητικά και μου παρείχαν χρήσιμα εφόδια - γνώσεις στην άσκηση του επαγγέλματος.

4^{ος} άξονας – Απόψεις σχετικά με τα ΙΕΚ

- Ποια είναι η άποψή σας για την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση που παρέχουν τα ΙΕΚ;
Απάντηση: Κοίταξε η αλήθεια είναι ότι δεν έχω άλλη εμπειρία σπουδών εκτός από τα ΙΕΚ για να συγκρίνω αν είναι καλύτερα ή όχι. Όμως με όσα είδα εγώ, από την εμπειρία μου δηλαδή πιστεύω ότι τα ΙΕΚ προσφέρουν μια ολοκληρωμένη εκπαίδευση καθώς κάθε εξάμηνο στοχεύει να δώσει βάση και πλήρη εκμάθηση του κάθε μαθήματος. Έτσι εμείς οι εκπαιδευόμενοι μπορούμε να ασκήσουμε εύκολα και άμεσα το επάγγελμα που επιλέξαμε και σπουδάσαμε.
- Ποια είναι η άποψή σας για τις επαγγελματικές ευκαιρίες που παρέχουν τα ΙΕΚ στους αποφοίτους τους;

Απάντηση: Η άποψη μου πάνω σε αυτό όπως το βλέπω και εγώ, είναι ότι τα ΙΕΚ παρέχουν επαγγελματικές ευκαιρίες στους μαθητευόμενους, καθώς τα μαθήματα και η πρακτική άσκηση τους βοηθάει να βγουν έτοιμοι στον χώρο εργασίας. Ένα βασικό είναι πως τα ΙΕΚ συνεργάζονται με διάφορες εταιρίες, επιχειρήσεις, που βοηθάνε τους απόφοιτους τόσο στην πρακτική όσο και στην μετέπειτα επαγγελματική εξέλιξη τους.